

UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET SARAJEVO
ODSJEK ZA GEOGRAFIJU

STUDIJSKI PROGRAM TREĆEG CIKLUSA
(DOKTORSKI STUDIJ)
ODSJEK ZA GEOGRAFIJU

Sarajevo, 2013.

SADRŽAJ:

1. UVOD	4
1.1. RAZLOZI POKRETANJA STUDIJA III CIKLUSA (DOKTORSKI STUDIJ)	4
1.1.1. Fundamentalne i aplikativne geografske nauke – vertikalna interakcijska veza	4
1.1.2. Treći ciklus studija – pravna osnova	6
1.2. DOSADAŠNJA ISKUSTVA U REALIZACIJI SLIČNIH STUDIJA	7
1.3. OTVORENOST STUDIJA I MOBILNOST STUDENATA.....	8
2. STUDIJSKI PROGRAM TREĆEG CIKLUSA – DOKTORSKI STUDIJ	9
2.1. OPĆI PODACI O DOKTORSKOM STUDIJSKOM PROGRAMU.....	9
2.2. OBRAZOVNI CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA I KOMPETENCIJE	9
DOKTORANATA.....	9
2.3. ZVANJE KOJE STUDENT STIČE NAKON ZAVRŠETKA STUDIJA	10
3. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA	10
3.1. STRUKTURA I ORGANIZACIJA STUDIJSKOG PROGRAMA	10
3.1.1. Trajanje i uvjeti studiranja	12
3.2. PLAN STUDIJSKOG PROGRAMA.....	12
NASTAVNI PLAN	13
III CIKLUSA STUDIJA GEOGRAFIJE /DOKTORSKOG STUDIJA/	13
STUDIJSKI PROGRAM: TURIZAM I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	13
NASTAVNI PLAN	18
III CIKLUSA STUDIJA GEOGRAFIJE /DOKTORSKOG STUDIJA/	18
STUDIJSKI PROGRAM: REGIONALNO I PROSTORNO PLANIRANJE	18
3.3. UVJETI UPISA NA DOKTORSKI STUDIJ ODSJEKA ZA GEOGRAFIJU	23
3.4. UVJETI PRIJENOSA (E)CTS BODOVA OSTVARENIH NA DRUGIM FAKULTETIMA ILI UNIVERZITETIMA	23
3.5. UVJETI UPISA NAREDNE GODINE I OBNOVA GODINE STUDIJA.....	23
3.6. ZAVRŠETAK STUDIJA	23
3.7. JEZIK NA KOJEM SE IZVODI NASTAVA.....	23
4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA	23
4.6. NAČIN PRAĆENJA KVALITETA IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA.....	29
5. PRILOZI	30
5.1. MODULI – NASTAVNI PROGRAMI DOKTORSKOG STUDIJA	30

7. MODULI – NASTAVNI PROGRAMI	41
DOKTORSKOG STUDIJA.....	41
7.1. TURIZAM I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	41
7.1.1. IZBORNI PREDMETI.....	41
8. MODULI – NASTAVNI PROGRAMI	59
DOKTORSKOG STUDIJA.....	59
8.1. REGIONALNO I PROSTORNO PLANIRANJE.....	59
8.1.1. IZBORNI PREDMETI.....	59
9.CV NASTAVNIKA.....	79

1. UVOD

1.1. RAZLOZI POKRETANJA STUDIJA III CIKLUSA (DOKTORSKI STUDIJ)

1.1.1. Fundamentalne i aplikativne geografske nauke – vertikalna interakcijska veza

Geografija kao sistem geografskih nauka duboko je pronikla u suštinu komponentnog i kompleksnog proučavanja geografske sredine, koju čine prirodna i antropogena sredina. Ovaj dualistički koncept temelji se na bifurkaciji prirodnih i društvenih znanosti. Iz takvog sistemskog jedinstva, geografija je pronikla i u srž interakcijskih procesa i pojava koji proizilaze iz tih odnosa. Uzajamni odnosi i veze postoje unutar komponentnih prirodno-geografskih i društveno-geografskih nauka, koje zajedno grade geografski sistem nauka. Integrisani interakcijski prirodni i društveni procesi su objekat i predmet geografskog kompleksnog naučnog proučavanja, koja se temelje na rezultatima komponentnih geografskih nauka. Geografizam se, pored ostalog, bazira na velikom broju informacija o zakonomjernom razvitku geosistema i geokompleksa i njihovih osnovnih taksonomskih cjelina ranga geografske regije i geografske sredine, s tim što se unutar geografske sredine tretira prirodna i antropogena sredina. U geografskoj nauci paralelna komponenta proučavanja supstituira se presjekom svih geokomponentata koje čine cjeloviti sistem. U Francuskoj nauka o pesažu, koji se u geografiji užestručno tretira landšaftom, naziva "dijagonalnom naukom" ili "naukom presjeka", podrazumijevajući pri tome njenu prirodno pojavnu i prirodno procesnu genetičnost.

Savremena geografija se, pored ostalog, bazira na obajašnjoj zakonitosti i zakonomjernosti geografskih procesa i rezultata koji proizilaze iz geografskih uzajamnosti. Ona otkriva uzroke neravnomjernih pojava na Zemlji, proučava promjenu tih pojava u vremenu, dokazuje njihovu uzajamnost, shvata ulogu rada u preobražaju prirodne sredine u raznim historijskim etapama društvenog razvika u antropogenu sredinu i sl. Sve naprijed navedeno pripada komponentnim geografskim naukama, koje proizilaze iz uzajamnosti sinteza komponentnih geografskih nauka koje se bave prirodno-geografskim i društveno-geografskim izučavanjem geografske stvarnosti, baziranim na novom regionalno-geografskom konceptu „prostornog struktuiranja“ ili u regiji „žarištu identifikacije“, po kojem je regionalna geografija odbacila elemente čistog horološkog tradicionalizma.

Napuštanjem horološkog geografskog regionalizma, sa težištem na njenom osnovnom tradicionalnom modelu, započinje razvoj savremene geografije koji se temelji na istraživanju funkcionalne organizacije prostora, aktuelnim procesima, racionalnom korištenju prirodnih resursa i zaštiti geografske sredine. Nova geografija traži novu paradigmu, koja je usmjerena na novi metodološki sistem u odgovoru na pitanje fundamentalnog objekta geografskog proučavanja. To je osnovni postulat nove organizacijske šeme geografske edukacije univerzitetskog nivoa raspoređena u induktivnom poimanju na sva tri ciklusa obrazovanja i na sva tri naučno-nastavna smjera. Geografski koncept podrazumijeva komponentni i kompleksni pristup u izučavanju geografske sredine.

Komponentnim geografskim proučavanjima rasvjetljava se kompleksnost uzajamnih odnosa unutar komponentata sistema i posljedica njihovih uzajamnih interakcija. Komponenta geografska proučavanja povećavaju sintetičnost geografskih rezultata, koji nisu tipični aritmetički prosjek već

uzajamnost uzročno-posljedičnih odnosa i veza svih geografskih komponenata. Ako se prethodnim programskim istraživanjima shvati prirodna uzajamnost pojava i procesa koji definišu prirodni pejzaž (pejzaž), to će biti dovoljno za prognoze samorazvića, čak i pod uvjetom njegove preobrazbe u kulturni pejzaž (pejzaž). Kulturni pejzaž predstavlja otisak antropogenog djelovanja u sklopu geografskih predionih cjelina. Prirodni i kulturni pejzaži (pejzaži) koji pripadaju prirodno-teritorijalnim geografskim kompleksima su, pored ostalog, „operativne jedinice“ geografskog proučavanja.

Ovi koncepti imaju i aplikativnu komponentu te se svode na traženje indikacionih faktora u određenju komponentne i kompleksne geografske regije, koja se prema njima tako i naziva. Oslanjajući se na fundamentalna naučna načela savremena geografija je pronikla u rješavanja aplikativnih funkcionalnih konstruktivnih problema, posebno iz oblasti turističkog, regionalnog i prostorno-razvojnog planiranja. Koncept savremenog studija konstruktivne geografije usmjeren je na identifikaciju i valorizaciju prirodnih i antropogenih motiva u svrhu regionalnog i prostorno-razvojnog turističkog planiranja posebne namjene. Pored toga, aplikativne geografske edukacije uključuju oblikovanje i uređenje geografskog prostora, planiranja prostorne organizacije regije, razvoj proizvodnih djelatnosti, racionalno korištenje obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa, zaštiti i obnovi životne okoline, te otvaranje i približavanje prirodnih i antropogenih ambijentalnih prostora u turističke svrhe. Ova vrsta aplikativne geografske edukacije bazira se na geografskom informacionom sistemu (GIS).

Školskim geografskim odgojem i obrazovanjem stiču se početna znanja o prirodnim i antropogenim unikatnim domovinskim i svjetskim predionim cjelinama i mjerama njihovog očuvanja. Pored toga, školska populacija se geografskim edukacijama odgaja i obrazuje iz domena razvoja turizma i turističke privrede, koja je za neke zemlje osnov ekonomskog razvoja. Geografija i geografizam razvija pravilan odnos prema životnoj sredini i ljubomornom čuvanju unikatnih njenih elemenata. Geografija na svim nivoima obrazovanja doprinosi razvoju patriotskih osjećanja te geografija, posebno školska, ima prefiks nacionalnih predmeta.

Na osnovu geografskih iskustava, a poštujući objekt i predmet njenog proučavanja geografi Odsjeka za geografiju, hrabro su, uvažavajući Bolonjske principe, krenuli u primjenu fundamentalnih geografskih znanja iz oblasti, koje objektom i predmetom pripadaju njenim komponentnim i kompleksnom proučavanjima, u edukaciji iz turizma, zaštite životne sredine i regionalno-prostornog planiranja. Nalazeći se na granici između prirodnih i društvenih nauka, geografija je otvorila perspektivu educiranja studenata na sva tri ciklusa u oblastima: Nastavničkog smjera, Turizam i zaštite životne sredine i Regionalnog i prostornog planiranja, što je planirano i na III ciklusu studija za koji je namijenjen ovaj Elaborat. Aplikativni smjerovi na Odsjeku za geografiju naučno su obrađeni i prezentovani javnosti na Naučnom skupu sa međunarodnim učešćem, a u povodu obilježavanja 60 godina postojanja Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu na temu: „Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine, kao preduvjet turističkog, regionalnog i prostornog planiranja“ održanog u maj/juni 2012. god. Tim povodom, a što se nalazi u Zborniku radova, podcrtano je da turizam, regionalno i prostorno planiranje, su objekti aplikativnog geografskog proučavanja bez kojih nema tercijarnog privrednog razvoja, strategije planiranja privrede te uključivanja u evropske integracijske prostore.

Turizam i turistički promet, pored ostalog, se baziraju na turističkim identifikacionim faktorima, koji ujedno čine limese turističkim masovnim kretanjima, a odlikuju se raritetnim pejzažnim,

landšaftnim i dr. vrijednostima. Otuda postoji druga komponenta turističko-geografskog proučavanja, koja se baziraju na zaštiti prirodnih i kulturnih vrijednosti i učestvuju, pored ostalog, u turističkoj ponudi. Ovakav dualistički pristup izučavanja turističkih regija, turističkih destinacija i turističkih objekata u otkrivanju turističkih motiva i unikatnih prirodnih rijetkosti otkrivaju punu senzibilnost u dualističkom konceptu – korištenja turističkih pogodnosti i njihove zaštite.

Geografski koncept aplikativnih smjerova imaju svoj puni smisao i zbog činjenice da nema turističke aktivnosti bez pravilnog odnosa prema antropogenoj i prirodnoj sredini. Od toga koliko će antropogena sredina biti životvorna zavisi od sadržaja njene prilagodbe prirodnom ambijentu u prirodnoj sredini kojoj pripada. Životna sredina predstavlja mjesto obitavanja koje je usko povezano sa prirodnom datostima i njenim izmijenjenim elementima od strane čovjeka. Ovakva sredina je ujedno geografska, pa je ona ponovo objekat geografskog proučavanja. Turizam i turistički objekti ubrajaju se u žarišta senzibilnog razvoja datog geografskog prostora, geografske regije i prostorene cjeline te se tretiraju faktorom regionalnog i prostornog planiranja posebne namjene. Aplikativni geografski smjerovi: Turizam i zaštita životne sredine i Regionalno i prostorno planiranje su vertikalni prohodni sistem studija geografije, što je predviđeno aktima Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo i Univerzitetom u Sarajevu.

1.1.2. Treći ciklus studija – pravna osnova

Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu iz 2004. godine na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo Univerziteta u Sarajevu pokrenute su aktivnosti na kreiranju studija geografije po Bolonjskim načelima. Te su se aktivnosti odvijale tokom 2004. i 2005. godine, čiji je rezultat odluka o uvođenju studija geografije po Bolonjskim principima na I, II i III ciklusu (4 + 1 + 3).

U okviru tih aktivnosti definisani su nastavni planovi i programi (moduli) za sve nastavno-naučne predmete ovih smjerova na I ciklusu studija, nakon čijeg završetka se stiču zvanja: Bakalaureat geografije. Ti su dokumenti i aktivnosti verificirane od strane Vijeća Odsjeka za geografiju i Nastavno-naučnog vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu tokom prve polovine 2005. god., a na osnovu toga Senat Univerziteta u Sarajevu je raspisao konkurs za upis prve generacije studenata na ovom studijskom programu za ak. 2005/2006. godinu. Od tada je kontinuirano za svaku akademsku godinu raspisivan konkurs i vršen upis studenata.

Tokom 2008. i 2009. god. na Odsjeku za geografiju obavljene su aktivnosti oko organizacije II ciklusa studija geografije za diplomirane studente sva tri studijska programa od I ciklusa. U okviru tih aktivnosti definisani su nastavni plan i programi za sve predmete i zvanja koje se stiču nakon završenog II ciklusa studija na ovom studijskom programu i to: Master geografije u obrazovanju, Master geografije u oblasti turizma i zaštite životne sredine i Master geografije u oblasti regionalnog i prostornog planiranja. Ti su dokumenti sačinjeni na Vijeću Odsjeka za geografiju, a verifikovani od strane Nastavno-naučnog vijeća Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo i potvrđeni od strane Senata Univerziteta u Sarajevu tokom prve polovine 2009. god., a konkurs za upis prve generacije studenata na ovom studijskom programu II ciklusa raspisan je u ak. 2009/2010. god.

Prema odredbama čl.5. Pravila studiranja na III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, tokom ak. 2010/11.god. na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu obavljene

su odgovarajuće pripreme za organizaciju III ciklusa studija geografije za sva tri smjera. Realizaciji istih nastavljena je tokom ak. 2012/13. god. Tokom ovih aktivnosti sačinjen je nastavni plan, definisani nastavni programi (moduli) za sve nastavne predmete i pripremljen Elaborat za pokretanje studijskog programa III ciklusa studija na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo Univerziteta u Sarajevu.

Vijeće odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo Elaboratom o pokretanju procedure organizacije III ciklusa studija geografije cijeni da je kadrovski, prostorno, organizacijski i nastavno-naučnim sredstvima u mogućnosti organizirati ovu vrstu studija već u ak. 2013/14. god.

Uzimajući u obzir odredbe „Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo, god.XV, br. 22, od 27.08.2010.god.), Pravila studiranja za III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu i ranije usvojene dokumente (nastavne planove, nastavne programe – module, nazive zvanja/titula i dr.) vezane za uvođenje Bolonjskih načela studiranja na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo, osjećamo se obaveznim da Univerzitetu u Sarajevu, Kantonu Sarajevo, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini u cjelini ponudimo prijedlog za organizaciju studijskih programa iz geografije za smjerove:

- **Turizam i zaštita životne sredine i**
- **Regionalno i prostorno planiranje.**

Ovim će se obezbijediti kontinuitet studija geografije na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkom fakulteta Sarajevo Univerziteta u Sarajevu od I do III ciklusa studija primjenom Bolonjskih načela i odgovarajućih državnih, federalnih i kantonalnih zakona, koji regulišu problematiku visokog obrazovanja, što zasada u Bosni i Hercegovini ni jedna visokoškolska geografska institucija nije postigla.

Ponovo ističemo da za ovaj studijski program na III ciklusu studija geografije postoji veliko interesovanje kako magistara geografskih nauka koji su završili predbolonjski postdiplomski studij u dvogodišnjem trajanju, tako i svršenih studenata II ciklusa studija geografije sva tri smjera, koji sadržajno odgovaraju studijskom programu navedenih smjerova.

1.2.DOSADAŠNJA ISKUSTVA U REALIZACIJI SLIČNIH STUDIJA

Proces sticanja diploma doktorata geografskih nauka na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu započet je od vremena njegovog osnivanja, kao jedine takve vrste u Bosni i Hercegovini. Na Odsjeku za geografiju odbranjeno je 25 doktorskih disertacija iz različitih geografskih nauka, koje objektom i predmetom istraživanja odgovaraju predloženim studijskim smjerovima III ciklusa.

Na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu doktorate je sticala većina sadašnjih i prethodnih geografa zaposenih na ovom Fakultetu ali i na drugim Univerzitetima. Pored toga, doktorate su sticali i kandidati i naučnici sa drugih Univerziteta i naučnih institucija širom bivše SFRJ. Većina disertacija rađena iz brojnih geografskih naučnih oblasti koje su tretirale metodološke i naučne probleme, a posebno iz oblasti fizičke geografije, društvene geografije, regionalne geografije, geologije, turizma, regionalnog i prostornog planiranja.

Postojeća nastavnička garnitura Odsjeka za geografiju je duboko ušla u suštinu Bolonjskog nastavnog procesa prvog i drugog ciklusa inkorporirajući, posebno, u drugom ciklusu naučne rezultate koje su sticali još od vremena izrade doktorskih disertacija. Neke od njih su još neprevaziđene i čine doprinos geografskoj nauci i praksi. Bogato iskustvo će se prenijeti na trećem ciklusu dokorskog studija. Pored toga, predviđeni nastavni kadar je u naučnom procesu iz istih ili srodnih oblasti u kojima preovladavaju geografska komponenta istraživanja.

Nastavnički kadar Odsjeka za geografiju u postdoktorskom studiju, studijskim boravcima, realizacijom naučnih projekata, a neki među njima i predavačkom aktivnošću na prestižnim evropskim univerzitetima su stekli zavidnu reputaciju za predavače predloženog dokorskog studija. Većina njih se upoznala sa nastavnim planovima i programima, propozicijama i realizacijom nastavnog procesa na dokorskom studiju.

1.3. OTVORENOST STUDIJA I MOBILNOST STUDENATA

Predloženi dokorski studij uporediv je sa istim u zemljama Evropske Unije i sa zemljama iz regije. Na ovo upućuje činjenica da smo u nastavnom procesu drugog ciklusa smjera Turizam i zaštita životne sredine ugostili profesore posredstvom WUS projekta sa prestižnih univerziteta Evrope za predavačku, naučnu i stručnu aktivnost na prvom i drugom ciklusu. U sklopu boravka vođeni su razgovori o angažmanu na trećem – dokorskome ciklusu i učešću tih univerziteta u realizaciji nastavnog procesa i učešću u razmjeni doktoranata.

Odsjek za geografiju je otvoren za prijem studenata sa drugih univerziteta, što je istaknuto u prvom ciklusu studija. Naši studenti su gostovali na prestižnim Univerzitetima iz ove oblasti u Inzbruku, Mariboru, Kopru i dr. akademskim centrima. Isto tako Odsjek za geografiju je prihvatao i prihvata studente iz drugih univerzitetskih centara. Na Odsjeku za geografiju boravili su po jedan semestar studenti iz: Ljubljane, Zagreba, Beograda, Bolonje (Italija) i dr.

Odsjek za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu vodi plodotvornu saradnju sa Univerzitetima u: Trieru, Olomucu, Pečuhu, Gracu, Kopru, Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Skoplju, Beogradu, Novom Sadu i dr. Dogovorene su saradnje na polju razmjene studenata prvog i drugog ciklusa. Dogovorene su razmjene ove vrste i na dokorskome studiju, nakon legislativne provedene procedure.

Dosadašnja iskustva pokazuju da je mobilnost studenata uvjetovana institucionalnim pretpostavkama i zasnivaju se na bilateralnim ili multilateralim ugovorima o mobilnosti studenata, kao i materijalnim pretpostavkama razmjene studenata i profesora. Iako većina nastavnika Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta nastavu i svaku drugu vrstu komunikacije sa studentima može obavljati na jednom od svjetskih jezika, u početnoj fazi razvoja dokorskog studija nastavni proces će se realizirati na južnoslovenskim jezicima, zbog zajedničke tradicije i nepostojanja jezičkih barijera.

2. STUDIJSKI PROGRAM TREĆEG CIKLUSA – DOKTORSKI STUDIJ

2.1. OPĆI PODACI O DOKTORSKOM STUDIJSKOM PROGRAMU

Naziv programa	<ul style="list-style-type: none"> • Turizam i zaštita životne sredine i • Regionalno i prostorno planiranje
Univerzitetski stepen	III ciklus univerzitetskog obrazovanja – doktorski studij
Nosilac studijskog programa	Odsjek za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo
Naziv diplome	<ul style="list-style-type: none"> • Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti turizma i zaštite životne sredine • Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja
Trajanje studija	3 akademske godine; 6 semestara
Kreditne vrijednosti studijskog programa	180 ECTS

Doktorski studij na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu organizirat će se kao zasebni studijski smjerovi sa akademskom i finansijskom samostalnošću. Organizacija pripadaju svim nosiocima nastavnog i istraživačkog procesa, koji učestvuju u realizaciji nastavnog procesa i odgovorni su Vijeću doktorskog studija Fakulteta.

2.2. OBRAZOVNI CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA I KOMPETENCIJE DOKTORANATA

Studijski program trećeg ciklusa – doktorski studij geografskih nauka u smjerovima: Turizam i zaštita životne sredine i Regionalno i prostorno planiranje programski je profiliran kao naučno-istraživački studij, koji omogućuje najviši nivo univerzitetskog obrazovanja. Garancija najvišeg nivoa obrazovanja nalazi se u činjenici uključivanja studenata u naučno-istraživački rad više mentora, profesora uključenih u nastavni proces, tokom studijskog ciklusa. Osim mentorisanja studenti će samostalno kreirati i inkorporirati stečena znanja u realizaciji istraživačkih projekata. Predviđeni nastavni program doktorskog studija u navedenim naučno-nastavnim oblastima omogućava:

- sistemsko shvatanje suštine geografskog prostora i njegove valorizacije u strateško razvojne svrhe;
- izgradnju umreženog, kompleksnog mišljenja o životnoj sredini kao mediju razvoja prostornog, regionalnog, turističkog i općegeografskog značaja;
- shvatanje suštine dualizma geografske sredine i zdrave životne okoline;
- sintetiziranje, eksplikacija i implementacija stečenih fundamentalnih i aplikativnih geografskih znanja u strateškim razvojnim programima od kojih su najznačajniji tercijarni privredni sektor, koji pripada dijelu regionalnog i prostornog planiranja posebne namjene;
- sposobnost za samostalno i originalno istraživanje u oblasti fundamentalnih geografskih istraživanja za obrazovni, turizmološki i regionalno-planerski značaj;
- aktivno učešće na međunarodnim skupovima od interesa za razvoj fundamentalne i aplikativne geografije;

- neophodna komponentna i kompleksna geografska istraživanja u cilju rješavanja problema nastala usljed neracionalne upotrebe prirodno-geografskih resursa, depopulacije, deagrarizacije, deruralizacije Bosne i Hercegovine;
- osposobljavanje za izradu, prezentaciju, reviziju i recenziju strateških dokumenata koji se tiču geografske regionalizacije Bosne i Hercegovine uvažavajući Evropsku povelju o regijama i regionalizacijama Evropske unije;
- da utiču na funkcionalnu administrativno-teritorijalnu organizaciju Bosne i Hercegovine;
- samostalno i timsko učešće u naučno-istraživačkim projektima od značaja za revitalizaciju postojećih, otvaranje novih i planiranje budućih objekata i destinacija turističke privrede;
- samostalno i timsko učešće u naučno-istraživačkim projektima od značaja za regionalno planiranje i prostornu organizaciju geografske sredine;
- ekspertnu analiza razvoja turizma, regionalne i prostorne distribucije ekonomskog razvoja države, regije i društveno-političke zajednice;

Nakon završenog trećeg ciklusa studija, doktoranti geografije iz oblasti turizmu i zaštitu životne sredine i regionalnog i prostornog planiranja osposobit će se za samostalno kreativno istraživanje u oblastima turizma, regionalnog i prostornog planerstva i problemima životne sredine.

2.3.ZVANJE KOJE STUDENT STIČE NAKON ZAVRŠETKA STUDIJA

Završetkom studija student trećeg ciklusa dobiva naučno zvanja:

- **doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti turizma i zaštite životne sredine i**
- **doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja.**

3. OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

3.1.STRUKTURA I ORGANIZACIJA STUDIJSKOG PROGRAMA

Doktorski studij geografije je naučno-istraživački orijentisan tokom kojeg se ostvaruje 180 (E)CTS bodova.

Ukupni broj bodova se stiče po osnovu:

- učešća na obaveznom nastavnom procesu kontakt-sati nastave, konsultacija, seminarisanja i naučnom istraživanju u skladu sa predviđenim nastavnim planom i programom;
- naučno-istraživačkog rada;
- učešća na naučnim skupovima i
- izradom doktorske disertacije.

Nastavni proces (predavanja i konsultacije) realizira se tokom (15+1) sedmica, a boduje sa ukupno 30 (E)CTS studijskih bodova.

Nastavni proces tokom prve godine izvodi se prema nastavnom planu i programu obaveznih i izbornih nastavno-naučnih predmeta.

Početkom drugog semestra student u dogovoru i saradnji s mentorom, kojeg student sam bira prema sklonosti i ponuđenom programu obaveznih i izbornih predmeta, radi na projektu istraživanja iz kojega proizilazi nacrt teme i metodologije doktorske disertacije.

Naučno-istraživački rad boduje se sa 60 (E)CTS studijskih bodova i organizira se u toku II i III semestra, a podrazumijeva:

- ✓ Objavljivanje najmanje jednog rada u geografskim časopisima, zbornicima radova geografskih kongresa, geografskim simpozijuma i dr. srodnim geografskim časopisima, koje prati relevantna svjetska baza (CC, Science Direct, EBSCO, SpringerLink, GeoBase, Geo-Ref, Web of Science, Thomson-Reuters, Academic Search Complete, AGSL);
- ✓ Objavljivanje najmanje dva rada iz šire oblasti doktorske disertacije koji su recenzirani od najmanje dva univerzitetska profesora, koji imaju objavljene naučne radove iz iste oblasti;
- ✓ Certifikat o učešću na najmanje dva naučna skupa koja tretiraju širu naučnu tematiku iz oblasti doktorske disertacije.

U naučnoistraživačkom radu student se uključuje u aktivnosti pripreme radne verzije doktorske disertacije. Ovaj postupak je predviđen tokom II godine studija.

Izrada doktorske disertacije pod rukovodstvom mentora realizira se od III do VI semestra u ukupnom iznosu od 90 (E)CTS studijskih bodova. U ovom nastavno-naučnom procesu, pored izrade doktorske disertacije, objavljuju se naučni radovi u naučnim časopisima, zbornicima radova i prezentuju naučni radovi na naučnim skupovima.

Izrada doktorske disertacije započinje:

- ekspliciranjem naučnog istraživanja, s posebnim osvrtom na rezultate ranijih istraživanja o istom naučnom problemu;
- postavljanjem osnovne hipoteze;
- postavljanjem ciljeva i zadataka istraživanja;
- primjenom metoda i metodologije istraživanja;
- obrazloženjem očekivanih rezultata istraživanja;
- aplikacijom istraživanja – naučni doprinos rezultata istraživanja;
- struktuiranjem faza istraživanja;
- izjavom o korištenju literature sa namjenom radi izrade doktorske disertacije.

Projekat doktorske disertacije se prezentira pred komisijom do kraja III semestra. Odbranjeni projekat se vrednuje (E)CTS bodovima.

Pismena forma radne verzije doktorske disertacije predaje se na pregled do kraja V semestra. Radna verzija se prezentira pred mentorom, jednim članom komisije iz uže naučne oblasti teme doktorske disertacije i članom Vijeća doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo. Ukoliko je član Vijeća doktorskog studija sa Odsjeka za geografiju mentor, onda se u komisiju pored njega imenuju dva člana, od kojih jedan ne mora biti iz uže naučne oblasti iz koje je doktorska disertacija.

U postupku prezentacije doktorske disertacije student odgovara i na pitanja članova komisije. Za odbranjenu radnu verziju doktorske disertacije studentu se dodjeljuju (E)CTS bodovi predviđeni Zakonom i ovim Elaboratom.

Postupak pokretanja javne odbrane doktorske disertacije student stiže nakon što je realizovao potreban broj (E)CTS bodova po svim ostalim studijskim obavezama. U te obaveze se uključuju:

	KRITERIJ	(E)CTS
1.	Pohađanje nastave i polaganje ispita	30
2.	Naučno-istraživački rad	60
	- Naučni rad publikovan u časopisima koje prati međunarodna baza podataka	25

	- Recenzirani naučni rad u Zbornicima i časopisima relevantnim za studij	10
	- Naučni rad prezentovan na naučnom skupu sa međunarodnim učešćem	15
	- Naučni rad prezentovan na domaćem naučnom skupu	10
3.	Doktorski rad	90
	- nacrt istraživanja	20
	- radna verzija (uspješna prezentacija i odbrana radne verzije)	45
	- Odbranjena finalna verzija doktorske disertacije	25

3.1.1. Trajanje i uvjeti studiranja

Treći ciklus studija geografije od početka do kraja tj. odbrane dokorskog rada traje 6 semestara i vrednuje se sa 180 (E)CTS studijskih bodova.

Studenti su dužni završiti studij u roku od 4 akademske godine od dana upisa. U slučaju opravdanih razloga, o čemu odlučuje Vijeće dokorskog studija, studentu se rok završetka studija može produžiti najviše jednu akademsku godinu, računajući od dana isteka predaje doktorske disertacije.

Studentu se može samo jedanput odobriti zamjena teme dokorskog rada i to najkasnije u roku od 90 dana od dana odobravanja teme.

3.2.PLAN STUDIJSKOG PROGRAMA

Okvirni plan dokorskog studijskog programa III ciklusa na studijskim smjerovima Odsjeka za geografiju je sljedeći:

Semestar	Aktivnosti	Borj (E)CTS
I	Obavezni i izborni predmeti	30
II	Izborni predmeti	10
	Naučno-istraživački rad	20
III	Istraživački rad i rad na disertaciji	30
IV	Istraživački rad i rad na disertaciji	30
V	Istraživački rad i rad na disertaciji	30
VI	Istraživački rad i rad na disertaciji	30
	U k u p n o	180

Obavezni i izborni predmeti utvrđuju se nastavnim planom i programom studija. Obavezne predmete pohađaju studenti svih smjerova, a izborne predmete kandidat bira u dogovoru sa predmetnim nastavnikom, koji pripada oblasti za koju se kandidat opredijeli da radi naučne radove iz koji će proisteći tema dokorskog disertacije.

NASTAVNI PLAN

**III CILUSA STUDIJA GEOGRAFIJE /DOKTORSKOG STUDIJA/
STUDIJSKI PROGRAM: REGIONALNO I PROSTORNO PLANIRANJE**

Prvi semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati (sedmično)				
			P*	K*	S*	IS/IP*	ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
G/101	Savremeni problemi geografije	5	3	3	3		
G /102	Metodologija naučno-istraživačkog rada u oblasti geografskih nauka	5	3	3	3		
G /103	Geografija i regionalni razvoj	5	3	3	3		
G /104	Evropska unija i savremeni integracijski procesi	5	3	3	3		
G /105	GIS u savremenoj geografskoj nauci	5	3	3	3		
IZBORNI PREDMETI:							
RPP /106	Vrednovanje klime u regionalnom i prostornom planiranju	5	3	3	3		
RPP /107	Vrednovanje voda u regionalnom i prostornom planiranju	5	3	3	3		
RPP /108	Vrednovanje reljefa u regionalnom i prostornom planiranju	5	3	3	3		
RPP /109	Demogeografske osnove prostornog uređenja i planiranja	5	3	3	3		
RPP /110	Zaštićena područja u planovima posebne namjene	5	3	3	3		
RPP /111	Regionalna politika Evropske unije i Bosne i Hercegovine	5	3	3	3		
Ukupno semestar (obavezni i izborni):		30	18	18	18		
*RPP = Regionalno i prostorno planiranje				Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo Dr.Muriz Spahić, redovni profesor			
*P= predavanja							
*K= konsultacije							
*S= seminari							
*IS/IP= istraživački seminari/istraživački projekti							
*N.N.R= ostali oblici naučno-nastavnog rada							

Drugi semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati				
			P*	K*	S*	IS/IP*	Ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
RPP /212	Istraživački projekt doktorske disertacije (izrada i odbrana)	20	2	4	3	20	5
IZBORNI PREDMETI:							
RPP /213	Ruralni razvoj u regionalnim i prostornim planovima	5	2	2	2	1	1
RPP /214	Prirodni akcidenti i rizici u regionalnom i prostornom planiranju	5	2	2	2	1	1
RPP /215	Teritorijalna organizacija urbanih sistema	5	2	2	2	1	1
RPP /216	Regionalno i prostorno planiranje posebne namjene	5	2	2	2	1	1
RPP /217	Izrada, prezentacija i revizija prostornih planova	5	2	2	2	1	1
		30	6	8	7	22	7
* RPP =	Regionalno i prostorno planiranje						Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo Dr.Muriz Spahić, redovni profesor
*P=	predavanja						
*K=	konsultacije						
*S=	seminari						
*IS/IP=	istraživački seminari/istraživački projekti						
*N.N.R=	ostali oblici naučno-nastavnog rada						

Treći semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati				
			P*	K*	S*	IS/IP*	ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
RPP /318	Izrada doktorske disertacije	10	-	8	-	5	4
RPP /319	Objavljivanje naučnog rada	10	-	5	-	10	2
RPP /320	Učešće na naučnom skupu	10	-	5	-	10	2
		30	-	18	-	25	7
* RPP =	Regionalno i prostorno planiranje						
*P=	predavanja						
*K=	konsultacije						
*S=	seminari						
*IS/IP=	istraživački seminari/istraživački projekti						
*N.N.R=	ostali oblici naučno-nastavnog rada						
					Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo		
					Dr.Muriz Spahić, redovni profesor		

Četvrti semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati				
			P*	K*	S*	IS/IP*	ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
RPP /421	Izrada doktorske disertacije	10	-	11	-	5	1
RPP /422	Objavljivanje naučnog rada	10	-	3	-	10	4
RPP /423	Učešće na naučnom skupu	10	-	3	-	10	4
		30	-	17	-	25	8
* RPP =	Regionalno i prostorno planiranje						
*P=	predavanja						
*K=	konsultacije						
*S=	seminari						
*IS/IP=	istraživački seminari/istraživački projekti						
*N.N.R=	ostali oblici naučno-nastavnog rada						
					Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo		
					Dr.Muriz Spahić, redovni profesor		

Peti semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati				
			P*	K*	S*	IS/IP*	ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
RPP/524	Izrada doktorske disertacije	30	-	10	-	10	30
		30	-	10	-	10	30
* RPP =	Regionalno i prostorno planiranje						
*P=	predavanja						
*K=	konsultacije						
*S=	seminari						
*IS/IP=	istraživački seminari/istraživački projekti						
*N.N.R=	ostali oblici naučno-nastavnog rada						
				Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo			
				Dr.Muriz Spahić, redovni profesor			

VI Semestar

šifra*	nastavni predmet	ukupan broj ECTS	broj sati				
			P*	K*	S*	IS/IP*	ostali oblici N.N.R.*
OBAVEZNI PREDMETI:							
RPP /625	Izrada doktorske disertacije	10	-	6	-	4	7
RPP /626	Obrana doktorske disertacije	20	-	-	-	-	34
		30	-	6	-	4	40
* RPP =	Regionalno i prostorno planiranje						
*P=	predavanja						
*K=	konsultacije						
*S=	seminari						
*IS/IP=	istraživački seminari/istraživački projekti						
*N.N.R=	ostali oblici naučno-nastavnog rada						
				Voditelj doktorskog studija Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo			
				Dr.Muriz Spahić, redovni profesor			

3.3. UVJETI UPISA NA DOKTORSKI STUDIJ ODSJEKA ZA GEOGRAFIJU

Upis se vrši na osnovu javnog konkursa. Pravo prijave na konkurs ostvaruju kandidati koji ispunjavaju uvjete Pravilnika studiranja trećeg ciklusa studija Univerziteta u Sarajevu i Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo.

3.4. UVJETI PRIJENOSA (E)CTS BODOVA OSTVARENIH NA DRUGIM FAKULTETIMA ILI UNIVERZITETIMA

Uvjeti prijenosa (E)CTS bodova ostvarenih na drugim Fakultetima regulisat će se općim aktom bilateralnog i multilateralnog ugovora o saradnji i međusobnom priznavanju (E)CTS drugih univerziteta i fakulteta sa Univerzitetom u Sarajevu i Prirodno-matematičkim fakultetom Sarajevo, o čemu odluku donosi Vijeće doktorskog studija Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo.

3.5. UVJETI UPISA NAREDNE GODINE I OBNOVA GODINE STUDIJA

Izvršenjem svih obaveza propisanih nastavnim planom i programom za upisani semestar kandidatu se omogućuje prijelaz u naredni semestar, odnosno godinu, bez kalendarskih ograničenja s tim da je kandidat dužan završiti studij u roku od 4 godine od dana upisa.

Rok od 4 godine od dana upisa može se produžiti najduže za jednu akademsku godinu računajući od dana isteka utvrđenog roka za predaju doktorske disertacije. Navedeni rokovi se mogu dodatno produžiti, ako postoje opravdani razlozi za produženje, o čemu odluku donosi Nastavno-naučno vijeće Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo na prijedlog Vjeća doktorskog studija.

3.6. ZAVRŠETAK STUDIJA

Diplomu doktora nauka stiče kandidat koji je položio sve ispite utvrđene nastavnim planom i programom trećeg ciklusa studija, realizovao sve naučno-istraživačke obaveze i odbranio doktorsku disertaciju na način propisan Zakonom o visokom obrazovanju i Pravilima studiranja za III ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, pravnim aktima Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo i ovim studijskim programom.

3.7. JEZIK NA KOJEM SE IZVODI NASTAVA

Nastava na doktorskim studijskim programima Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu izvodi se na jezicima naroda u Bosni i Hercegovini.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA

4.1. MJESTO IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA

Treći ciklus studija odvija se u praktikumima, predavaonama i kabinetima Odsjeka za geografiju.

4.2. PROSTOR I OPREMA ZA IZVOĐENJE STUDIJSKOG PROGRAMA

Raspoloživi prostor i opremljenost kabineta, praktikuma i predavaona je zadovoljavajuća za realizaciju doktorskog studija iz oblasti Turizma i zaštite životne sredine. Odsjek raspolaže GIS centrom, multimedijalnom opremom i računarskim laboratorijem. Studij se opslužuje univerzitetskim informacionim sistemom.

4.3. NASTAVNICI I SARADNICI KOJI ĆE UČESTVOVATI U IZVOĐENJU NASTAVE PO SMJEROVIMA

Nastavnici navedeni u tabeli za obavezne i izborne predmete su ujedno autori nastavnih modula i CV, koji su u izvornom obliku priloženi u Elaboratu.

4.3.1. Obavezni predmeti za oba smjera

Predmeti	O/I	Zaduženi nastavnici	Nastavnici po pozivu
Savremeni problemi geografije	O	Dr. Muriz Spahić redovni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu Dr. Emir Temimović docent, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Metodologija naučno-istraživačkog rada u oblasti geografskih nauka	O	Dr. Rahman Nurković vanredni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Geografija i regionalni razvoj	O	Dr. Safet Nurković redovni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Evropska unija i savremeni integracijski procesi	O	Dr. Ranko Mirić docent, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	Dr. Jansen Stef, vanredni profesor, Social Anthropology, University of Manchester (UK)
GIS u savremenoj geografskoj nauci	O	Dr. Nusret Drešković , docent Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	

4.3.3. Izborni predmeti smjera: Regionalno i prostorno planiranje

Predmeti	O/I	Zaduženi nastavnici	Nastavnici po pozivu
Vrednovanje klime u regionalnom i prostornom planiranju	I	Dr. Nusret Drešković , docent Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Vrednovanje voda u regionalnom i prostornom planiranju	I	Dr. Muriz Spahić redovni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno- matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Vrednovanje reljefa u regionalnom i prostornom planiranju	I	Dr. Emir Temimović docent, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Demogeografske osnove prostornog uređenja i planiranja	I	Dr. Alma Pobrić docent, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Zaštićena područja u planovima posebne namjene	I	Dr. Nusret Drešković , docent Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu Dr. Samir Đug , vanredni profesor, Odsjek za biologiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Regionalna politika Evropske unije i Bosne i Hercegovine	I	Dr. Ranko Mirić docent, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu Dr. Safet Nurković redovni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno- matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Ruralni razvoj u regionalnim i prostornim planovima	I	Dr. Rahman Nurković vanredni profesor ,Odsjek za geografiju Prirodno- matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	

Prirodni akcidenti i rizici u regionalnom i prostornom planiranju	I	Dr. Mevlida Operta , vanredni profesor, Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Teritorijalna organizacija urbanih sistema	I	Dr. Rahman Nurković vanredni profesor ,Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	
Regionalno i prostorno planiranje posebne namjene	I	Dr. Muriz Spahić Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	Dr. Ševkija Okerić , Sarajevska regionalna razvojna agencija SERDA Sarajevo
Izrada, prezentacija i revizija prostornih planova	I	Dr. Nusret Drešković , docent Odsjek za geografiju Prirodno-matematički fakultet Sarajevo Univerzitet u Sarajevu	

4.4. OPTIMALAN BROJ STUDENATA STUDIJSKOG PROGRAMA

Optimalan broj studenata je do 3 po jednom nastavniku doktorskog ciklusa studjskih smjerova.

4.5. TROŠKOVI DOKTORSKOG STUDIJA

Troškovi doktorskog studija će se regulisati posebnim pravilnikom o III ciklusu studija, a u sebi treba da sadrže sve trošove upisa, studiranja, troškove istraživanja praktičnog i teoretskog rada, režijske troškove, literaturu, angažman nastavnika, saradnika i sl.

Najobimnije troškove doktorskog studija čine troškovi naučno-nastavnog procesa, naučno-istraživačkog projekta, u čijoj realizaciji učestvuju, osim doktorskog kandidata zaduženi nastavnici III ciklusa i odbrana doktorske disertacije. Sredstva za naučno-istraživačke projekte koji omogućuju izradu doktorske disertacije, osim učešća kandidata može konkurisati i Fakultet kandidovanjem projektnih prijedloga kod domaćih i međunarodnih fondova za naučno-istraživački rad, uz mogućnost finansiranja ovih projekata i iz drugih izvora. Visina troškova naučnoistraživačkih projekta zavisi od prirode konkretnog projekta.

Troškovi vezani za smještaj, ishranu, prevoz i sl. tokom doktorskog studija snosi doktorski kandidat, bilo da ova sredstva obezbjeđuju iz vlastitih izvora ili konkurisanjem za dodjelu sredstava iz namjenskih fondova domaćih ministarstava, zajednica i međunarodnih organizacija.

Troškove školarine i administracije čine troškovi vezani za realizaciju nastave, rad komisija i administriranje doktorskog studija podmiruje kandidat iz vlastitih izvora, konkurisanjem za dodjelu sredstava za ove namjene kod domaćih institucija i međunarodnih organizacija ili kombinacijom sa vlastitim sredstvima.

Ukupni troškovi školarine i administriranja doktorskog studija iznose 21 000 KM za doktorske kandidate iz Bosne i Hercegovine, odnosno 25.000 KM za inostrane doktorske kandidate.

Specifikacija troškova školarine, načina uplate, administriranja doktorskog studija, raspolaganje sredstava i trošenjem istih utvrđuje Vijeće doktorskog studija posebnim Pravilnikom.

4.6.NAČIN PRAĆENJA KVALITETA IZVOĐENJA STUDIJSKOG PROGRAMA

Kvalitet izvođenja studijskog programa biti će analiziran tromjesečno. Analiza kvaliteta se razmatra na Vijeću doktorskog studija.

5. PRILOZI

5.1. MODULI – NASTAVNI PROGRAMI DOKTORSKOG STUDIJA

5.1. MODULI / NASTAVNO-NAUČNI PROGRAMI DOKTORSKOG STUDIJA

5.1.1. OBAVEZNI PREDMETI

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)							
	Smjerovi: - Turizam i zaštita životne sredine; - Regionalno i prostorno planiranje.		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblastima: - Turizma i zaštite životne sredine; - Regionalnog i prostornog planiranja.							
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET										
Naziv modula	Savremeni problemi geografije									
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati						
G/101		obavezni	5	125						
Uvjet										
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr.Muriz Spahić, redovni profesor							
	Učesnici u nastavnom procesu		Dr.Emir Temimović, docent							
Ciljevi predmeta	Shvatanje suštine definicije (definicija) geografije i savremenih tendencije u kontekstu objekta i predmeta proučavanja. Razumijevanje novih tendencija razvoja fundamentalne i konstruktivne geografije. Neophodnost geografizacije savremene nauke.									
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta										
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice					Kontakt sati				
						P	K	S	PR	
1,2	Geografija – definicije geografije prema objekatu i predmetu proučavanja					6	4		10	
3,4	Suština dualističkog i pluralističkog shvatanja suštine geografske nauke					6	10			
5,6,7	Sistem i jedinstvo komponentnih i kompleksnih geografskih nauka					9	10		10	
8,9,10	Geografske naučna gledanja kao osnova drugim prirodnim, društvenim i tehničkim naukama					9	10			
11,12	Fundamentalna i aplikativna geografija					6	10			
13,14	Dualistički koncept savremene geografije					6	10			
15	Školska geografija kao općeobrazovni i nacionalni predmet					3	5			
Uk.kontakt sati	125	Predavanja	45	Konsultacije	59	seminari		projekti	20	
Literatura				Elementi za provjru znanja			Napomena			
Literatura: Spahić, M. (2004,2008): Pregled razvoja geografije u Bosni i Hercegovini. Prvi i drugi kongres geografa BiH. Sarajevo Spahić, M.(2012): U povodu 60 godina postojanja Odsjeka za geografiju PMF-a Sarajevo. Zbornik radova Simpozijuma u Konjicu. Crnogorac, Č & Spahić, M (2012): Osnove geoekologije. Banja Luka Plut,D. (2002): Metode geoekoloških istraživanja. Ljubljana Vresk, M (1977): Uvod u geografiju, školska knj. Zagreb				-Pismeni test -Usmeni diskursi -Projekt						

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)	
	Smjerovi: - Turizam i zaštita životne sredine; - Regionalno i prostorno planiranje.		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblastima: - Turizma i zaštite životne sredine; - Regionalnog i prostornog planiranja.	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv modula	Metodologija naučno-istraživačkog rada u oblasti geografskih nauka			
Šifra modula	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
G/102	I	Obavezni	5	125
Uvjet				
Nastavnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Rahman Nurković, vanredni profesor	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi modula	<ul style="list-style-type: none"> • Cilj je kolegija omogućiti postdiplomantima razumijevanje metoda i tehnika koje se danas primjenjuju u geografskim istraživanjima; • Bit će prezentirani različiti pristupi u skupljanju, obradi i analizi podataka; • Do kraja kursa postdiplomanti će steći znanje o tome kako praktično • uskladiti odabrane metode s ciljevima istraživanja te će razumjeti mogućnosti i domete kvantitativnih i kvalitativnih istraživačkih metoda. 			
Sadržaj modula				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		Predavanja	Konsultacije	
1	Metodologija geografskog proučavanja - pojam, definicije, predmet, ciljevi i zadaci proučavanja.	2	1	
2	Teorije i metodologija geografskog proučavanja.	2	1	
3	Uloga i značaj geografije i odnos prema drugim naučnim disciplinama u oblasti naučno-istraživačkog rada.	2	1	
4	Razvoj metodologije proučavanja.	2	1	
5	Osnovne metode naučno-istraživačkog rada u oblasti geografskih nauka.	2	1	
6	Osnovni principi naučno-istraživačkog rada u oblasti geografskih nauka.	2	1	
7	Izučavanje problema.	2	1	
8	Postavljanje i verifikacija hipoteza.	2	1	
9	Prikupljanje podataka i njihova obrada.	2	1	
10	Predstavljanje rezultata istraživanja i njihova upotreba.	2	1	
11	Metode i tehnike rada u geografiji i njihova upotreba u istraživanjima.	2	1	
12	Značajni informacijski izvori i literatura u geografskim istraživanjima.	2	1	
13	Upotreba izvora u geografskim istraživanjima.	2	1	
14	Uloga i mogućnosti statističke analize u geografskim istraživanjima.	2	1	
15	Primjena kompjutorskoga paketa u geografskim istraživanjima.	2	1	
Ukupno kontakt sati: 125		Predavanja: 30	Konsultacija: 15	Praktični rad: 80
Literatura		Elementi za provjeru znanja		Napomena

<ol style="list-style-type: none"> 1. Parsons, A. J. And Knight, P. G. (ur.) (1995): How to do your Dissertation in Geography and Related Disciplines, London: Chapman and Hall. 2. Valentine, G. And Clifford, N. (ur.) (2003): Key Methods in Geography, SAGE Publications. 3. Robinson, G. (1998): Methods and Techniques in Human Geography, New York, Wiley. 4. Rogerson, P. A. (2001): Statistical Methods for Geography, SAGE Publications. 5. Cloke, P., Cook, I., Crang, P., Goodwin, M., Painter, J, Philo, C. (2004): Practising Human 6. Geography, SAGE Publications 	<ul style="list-style-type: none"> • Teoretske osnove metodologije naučno-istraživačkog rada 25 bodova • Praktično poznavanje primjene savremenih metoda i sredstava u oblasti naučno-istraživačkog rada 25 bodova • Samostalni istraživački rad 50 bodova 	
---	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)							
	Smjerovi: - Turizam i zaštita životne sredine; - Regionalno i prostorno planiranje.		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblastima: - Turizma i zaštite životne sredine; - Regionalnog i prostornog planiranja.							
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET										
Naziv modula	Geografija i regionalni razvoj									
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati						
G/103	I	obavezni	5	125						
Uvjet										
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr.Safet Nurković, redovni profesor							
	Učesnici u nastavnom procesu									
Ciljevi predmeta	Spoznaja uloge i značaja geografskog proučavanja regionalnog razvoja.									
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta										
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice					Kontakt sati				
						P	K	S	PR	
I-II	1.Uloga i značaj geografije u proučavanju regionalnog razvoja;					6	4	5	4	
III-VII	2.Utjecaj elemenata prirodno-geografske strukture na regionalni razvoj – prostorne determinante regionalnog razvoja;					1	10	10	5	
VIII-XII	3.Utjecaj elemenata socijalno-geografske strukture na regionalni razvoj – socijalne determinante regionalnog razvoja;					1	10	10	5	
XII-XV	4.Utjecaj elemenata ekonomsko-geografske strukture na regionalni razvoj – ekonomske determinante regionalnog razvoja;					1 2	10	10	4	
Uk.kontakt sati	12	Predavanja	38	Konsultacije	34	seminari	3	projekti	18	
	5	a					5			
Literatura				Elementi za provjru znanja			Napomena			
Literatura: Anselin, L.,Madden, M. (1990): New directions in Regional Analysis: Integrated and Multi-regional Approaches., Belhaven Press, London; Bachtler J., Yuill D. (2001): Policies and strategies for regional development: A shift in Paradigm? Regional and industrial Policy Research Paper, No 46, Glasgow, European Policies Research Centre; Bordlein R. (1997): Region– Regionalisierung – Nachhaltige Regionalentwicklung. Unveroffentliches Konzeptpapier, Frankfurt am Main; Bradshaw M. (2000): World Regional Geography – the new global order, Second Edition, McGraw-Hill Companies, 27-74; Marinović-Uzelac A. (2001): Prostorno planiranje, Zagreb, Dom i svijet; Terlouw P.C. (1992): The regional geography of the world-system. External arena, Periphery, Semiperiphery, Core. Netherland Geographical Studies, No 144, Utrecht.				-Pismeni test -Usmena provjera znanja -Referat -Seminarski rad -projekt						

<p>Bahrenberg G. (1993): Dimensions of regionalism. In:Dirven E., Groenewegen J., Von Hof, 1993: Stuck in the region. <i>Nederlande Geographische Studies</i>, No 155; Utrecht;</p> <p>International seminar „Regional development Problems in Croatia nad Neighboring Contries“, Proceedings, Croatian Geographical Society, Zagreb, 2005;</p> <p>Zbornik radova međunarodnog naučnog skupa „Turizam kao faktor regionalnog razvoja“, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2006.</p> <p>Anssi Paasi (2003.): Region and place: regional identity in question. <i>Progress in Human Geography</i> 27, 4. str. 475–485.</p> <p>Krugman Paul R. (1999.): The Role of Geography in Development. <i>International Regional Science Review</i> 22, 2: 142–161.</p> <p>Casey J. Dawkins (2003) : Regional Development Theory: Conceptual Foundations, Classic Works, and Recent Developments, <i>Journal of Planning Literature</i>, Vol. 18, No.2. 137-171.</p> <p>Krugman, Paul R.(1999): Development, geography, and economic theory. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England.</p>		
--	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)							
	Smjerovi: - Turizam i zaštita životne sredine; - Regionalno i prostorno planiranje.		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblastima: - Turizma i zaštite životne sredine; - Regionalnog i prostornog planiranja.							
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET										
Naziv predmeta	Evropska unija i savremeni integracijski procesi									
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati						
G/104	I	obavezni	5	125						
Uvjet										
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr.Ranko Mirić, docent,							
	Učesnici u nastavnom procesu		Dr. Stef Jansen, vanredni profesor							
Ciljevi predmeta	Upoznavanje studenata sa strukturom, organizacijom i funkcionisanjem Evropske unije i sa odlikama njene pozicije i uloge u savremenim integracijskim procesima, sa naglaskom na savremene procese vezane za Bosnu i Hercegovinu.									
SADRŽAJ NASTAVNOG PREDMETA										
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice						Kontakt sati			
							P	K	S	PR
1-3	Ideja evropskog ujedinjenja i početni oblici saradnje – historijskogeografski razvoj Evropske unije						6	3	3	3
4-5	Institucionalno uređenje Evropske unije						6	3	3	
6-7	Politike Evropske unije- ka integraciji evropskog političkog i ekonomskog prostora						6	6	3	
8-9	Kriterijumi, mehanizmi i sporazumi pristupanja Evropskoj uniji						6	6	6	
10-12	Bosna i Hercegovina i Evropska unija						9	9	9	9
13	Europa i konstrukcija Drugog: Balkanizam						3	3	3	4
14	EU integracija i režim mobilnosti: antropološke perspektive						3			
15	EU integracija i pogranični život: antropološke perspektive						3	3	3	4
Uk.kontakt sati	125	Predavanja	42	Konsultacije	33	seminari	30	I. projekti	20	
Literatura				Elementi za provjru znanja			Napomena			
Literatura: Literatura: -Bindi F. 2010. The Foreign Policy of the European Union. The Brookings Institution, Washington, DC. -Somun, R. et al.: Study on impact assessment regulation (RIA) in the process of European integration in Bosnia and Herzegovina (RIA). Direkcija za evropske integracije i Projekt EC CARDS,Sarajevo2007. -Regions in the European Union, The Nomenclature of Territorial Units for Statistics NUTS 2006/EU27, EUROSTAT, 2007 Edition. EUROSTAT, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2008. - Statistical regions for the EFTA countries and the Candidate				-Pismeni test -Usmena provjera znanja -Referat -Seminarski rad -Istraživački projekt						

<p>countries 2008. EUROSTAT, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2008.</p> <p>- Agnew J. 2005. 'Bounding the European project' <i>Geopolitics</i> 10:3, 575-80.</p> <p>- Balibar E. 1998. 'The Borders of Europe' In: Cheah P. & Robbins B. (eds) <i>Cosmopolitics</i>. Minneapolis: Minnesota UP. 216-229.</p> <p>- Meinhof U.H. (ed.) 2002. <i>Living (with) borders: identity discourses on East-West borders in Europe</i>. Aldershot: Ashgate</p> <p>- Jansen S. 2009. 'In memoriam: crveni pasoš. O svakodnevnoj geopolitici zatočenosti (prev. A Bajazetov)' U: Đerić G. (ur.) <i>Pamćenje i nostalgija</i>. Beograd: Filip Višnjić. 11-42.</p> <p>- Todorova M. 1998 (1997). <i>Imaginarni Balkan (prev. D Starčević i A Bajazetov)</i>. Beograd: XX Vek.</p> <p>- Wolff L. 1994. <i>Inventing Eastern Europe</i>. Stanford UP.</p> <p>- Bodiroža M.: <i>Evropska Unija, od Rima 1957. do Luksemburga 2008. Treće dopunjeno izdanje</i>, Banja Luka, 2008.</p> <p>- Mirić R.: „Kompleksnost geografskih implikacija političko-teritorijalne organizacije Bosne i Hercegovine u svijetlu savremenih evropskih integracijskih procesa“ Doktorska disertacija. Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Sarajevu, 2011.</p>		
--	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)	
	Smjerovi: - Turizam i zaštita životne sredine; - Regionalno i prostorno planiranje.		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblastima: - Turizma i zaštite životne sredine; - Regionalnog i prostornog planiranja.	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv predmeta	GIS u savremenoj geografskoj nauci			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
G/105	I	Obavezni	5	125
Uvjet				
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Nusret Drešković, docent	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi predmeta	- upoznavanje studenata sa mogućnostima primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima, - konkretan rad sa naprednim GIS softverskim alatima za komponentna i kompleksna savremena istraživanja prirodnogeografskih, društvenogeografskih i regionalnogeografskih procesa, - upoznavanje studenata sa mogućnostima primjene različitih GIS modela i alata u istraživanjima turističkih potencijala i zaštiti životne sredine, - upoznavanje studenata sa mogućnostima izrade različitih GIS prostornih modela primjenom zadanih kriterija i, s tim u vezi, optimiziranje korištenja prostornih resursa za različite oblasti i nivoe regionalnog i prostornog planiranja.			
Sadržaj predmeta				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		P	K	PR
1.	Sadržaj, struktura i metodološki koncept primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima.	2	1	5
2.	GIS aplikacije - struktura, modeli organizacije, korisnički nivoi.	2	2	5
3.	GIS bazirane geobaze – pojam, struktura njihova primjena u savremenim geografskim istraživanjima.	2	1	5
4.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i metoda u komponentnim i kompleksnim istraživanjima prirodnogeografskih procesa.	2	1	5
5.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i metoda u komponentnim i kompleksnim istraživanjima društvenogeografskih procesa.	2	1	5
6.	Teoretske i aplikativne osnove primjene prostornih GIS modela i postojećih geobaza podataka u savremenim regionalnogeografskim istraživanjima.	2	1	5
7.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji prirodnogeografskih turističkih potencijala.	2	1	5
8.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u istraživanjima, identifikaciji i valorizaciji društvenogeografskih turističkih potencijala.	2	1	5
9.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u savremenim geografskim istraživanjima životne sredine.	2	1	5

10.	Primjena GIS-a u geokološkom modeliranju.	2	1	5		
11.	Teoretske osnove primjene naprednih GIS modela i alata u regionalnim prostornim istraživanjima i regionalnom razvoju.	2	1	5		
12.	Primjena GIS-a u izradi regionalnih prostornih modela i njihovoj praktičnoj valorizaciji.	2	3	5		
13.	Teoretske i aplikativne osnove primjene naprednih GIS modela i alata u sektorskim prostorno-planerskim istraživanjima i tematskoj kartografiji.	2	2	5		
14.	3D prostorno modeliranje i njegova primjena u prostornom planiranju.	2	3	5		
15.	Prediktivno GIS modeliranje geografskih procesa.	2	3	7		
Ukupno kontakt sati		30	Konsultacija	23	Praktični rad	72
Literatura		Elementi za provjeru znanja			Napomena	
1. Heywood, I., Cornelius, S., Carver, S. (2006) An Introduction to Geographical Information Systems. Pearson Education Limited. 2. Fortheringham, A. S., Rogerson, P. A. (1994) Spatial Analysis and GIS. Technical Issues in Geographic Information Systems. Taylor and Francis. London. 3. ESRI (2009) ArcGIS 10. Using ArcGIS desktop. ESRI. Redlands. USA.		Aktivnost Bodovi 1. Teoretske osnove primjene GIS-a u savremenim geografskim istraživanjima..... 25 2. Praktično poznavanje naprednih GIS modela i alata u savremenim geografskim istraživanjima..... 25 3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom..... 50				

**7. MODULI – NASTAVNI PROGRAMI
DOKTORSKOG STUDIJA**

7.1. REGIONALNO I PROSTORNO PLANIRANJE

7.1.1. IZBORNI PREDMETI

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)	
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv predmeta	Vrednovanje klime u regionalnom i prostornom planiranju			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
RPP/106	I	Izborni	5	125
Uvjet				
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Nusret Drešković, docent	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje studenata sa klimatskim osnovama regionalnog i prostornog planiranja, - upoznavanje studenata sa valorizacijom pojedinačnih klimatskih elemenata i klimatskih faktora za različite oblasti i nivoe regionalnog i prostornog planiranja. 			
Sadržaj predmeta				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		P	K	PR
1.	Teoretske osnove i metodološki koncept vrednovanja klime u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	10
2.	Vrijeme i klima kao faktor regionalnog i prostornog planiranja.	2	1	10
3.	Klimatski faktori i njihov značaj u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	
4.	Valorizacija godišnjeg i sezonskog intenziteta Sunčevog zračenja u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	10
5.	Valorizacija temperatura zraka u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	
6.	Valorizacija vlažnosti zraka u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	10
7.	Valorizacija oblačnosti i horizontalne vidljivosti u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	10
8.	Valorizacija padavina u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	10
9.	Valorizacija vjetera u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	
10.	Vremenske nepogode i njihov značaj u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	
11.	Valorizacija klimatskih tipova u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	
12.	Teoretske i aplikativne osnove kompleksnog vrednovanja klimatskih elemenata u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	11
13.	Teoretske i aplikativne osnove kombinovanog vrednovanja klimatskih elemenata sa drugim geografskim komponentnim osnovama u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	
14.	Tematsko klimatsko kartiranje u funkciji valorizacije klimatskih potencijala u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2	

15.	Teoretske i aplikativne osnove valorizacije klimatskih potencijala Bosne i Hercegovine u u regionalnom i prostornom planiranju.	2	2			
Ukupno kontakt sati	Predavanja	30	Konsultacija	24	Praktični rad	71
Literatura		Elementi za provjeru znanja			Napomena	
1.	Prostorni plan SR Bosne i Hercegovine (1981.): Prirodni izvori i uslovi. Zavod za arhitekturu i urbanizam, Sarajevo.	Aktivnost	Bodovi			
2.	Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine, za period 2008. – 2028. (2012.): Postojeće stanje. Urbanistički zavod BiH, Sarajevo.	1.	Teoretske osnove valorizacije klime u regionalnom i prostornom planiranju 25			
3.	Antonić, O., Križan, J., Marki, A., Bukovec, D. (2008): Prostorno-vremenska interpolacija klimatskih varijabli velikog regiona složenog terena pomoću neuralnih mreža. Istitut za ekologiju i zaštitu okoline „OIKON“. Zagreb.	2.	Praktična izrada setova tematskih karata klimatskih elemenata i klimatskih tipova u regionalnom i prostornom planiranju 25			
4.	Spahić, M. (2005.): Opća klimatologija. Posebna izdanja GD u FBiH. Harfograf, Tuzla.	3.	Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom..... 50			
5.	Šegota, T. (2004.): Klimatologija za geografe. Školska knjiga. Zagreb.					
6.	Milosavljević, M. (2000.): Meteorologija. Naučna knjiga. Beograd.					
7.	Milosavljević, M. (2000.): Klimatologija. Naučna knjiga. Beograd.					

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)			Doktorski studij (III ciklus)	
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje			Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET					
Naziv predmeta	Vrednovanje voda u regionalnom i prostornom planiranju				
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati	
RPP/107	Prvi	Izborni	5	125	
Uvjet					
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Muriz Spahić, redovni profesor		
	Učesnik u nastavnom procesu				
Ciljevi predmeta	Ranija znanja, iskustva, metode i metodologiju hidroloških istraživanja aplicirati na konkretne zadatke u programskim, dijagnostičkim i prognostičkim istraživanjima radi izrade, prezentacije, diskusije i revizije prostornih planova.				
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta					
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice			Kontakt sati	
				Predavanja	Konsultacije i praktični rad
1	Voda – obnovljivi resurs			3	10
2,3	Vode i njihov značaj u regionalnom planiranju posebne namjene			6	10
4	Identifikacija, valorizacija i zaštita izdanskih voda			3	5
5	Identifikacija, valorizacija i zaštita krških voda			3	5
6,7	Identifikacija, valorizacija i upravljanje tekućicama			6	10
8	Riječni režimi i njihov značaj u regionalnom i prostornom planiranju			3	5
9,10	Visoke vode i njihov značaj u prostornom planiranju			6	10
11	Identifikacija, valorizacija i zaštita jezerskih voda			3	5
12	Programska, dijagnostička i prognostička stanja akvalnih kompleksa			3	5
13,14	Identifikacija i valorizacija morskih voda u planovima posebne namjene			6	10
15	Identifikacija i valorizacija leda i lednika			3	5
Ukupno kontakt sati		Predavanja	45	Konsultacija i praktični rad	80
Literatura			Elementi za provjeru znanja: Poeni uvjet		Napomena
Spahić, M. (2013): Hidrologija kopna. SP, Sarajevo			Praktični radovi tokom semestra	60	31
Hrelja, H. (2007): Inženjerska hidrologija. Univerzitet u Sarajevu – Građevinski fakultet			Završni ispit	40	24
			Ukupno:	100	55

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)			
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja			
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET						
Naziv predmeta	Vrednovanje reljefa u regionalnom i prostornom planiranju					
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati		
RPP/108	Prvi	Izborni	5	30		
Uvjet						
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Emir Temimović, docent			
	Učesnik u nastavnom procesu					
Ciljevi predmeta	Uvesti kandidate u naučnu analizu identifikacije, valorizacije i vrednovanja reljefa u regionalnom i prostornom planiranju. Posebno težište staviti na identifikaciju i valorizaciju strukturno-geomorfoloških i genetskih tipova reljefa za potrebe planiranja i uređenja prostora te utjecaj reljefa na razvoj ljudskih djelatnosti po sektorima. Pored toga, u kolegiju će se razmotriti važnost terenskih istraživanja u vrednovanju reljefa posebno kod prostornih planova područja posebnih namjena.					
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta						
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice		Kontakt sati			
			P	K	S	PR
1.	Principi i metode vrednovanja reljefa		3	3		
2.	Primjenjena geomorfologija i vrednovanje reljefa		3	3		5
3.	Analize reljefa i statističke obrade		3	3		5
4.	Utjecaj reljefa na ostale fizičkogeografske elemente		3	3		5
5.	Utjecaj reljefa na koncentraciju stanovništva i urbanu izgradnju		3	3		5
6.	Utjecaj reljefa na primarne djelatnosti		3	3		5
7.	Utjecaj reljefa na sekundarne djelatnosti		3	3		5
8.	Utjecaj reljefa na tercijarne djelatnosti		3	3		5
9.	Globalni aspekt vrednovanja reljefa u regionalnom i prostornom planiranju		3	3		5
10.	Vrednovanje reljefa i terenska istraživanja		3	3		
11.	Reljef, terenska istraživanja i turizam		3	3		
12.	Reljef i planovi prostora posebnih namjena		3	3		
Ukupno kontakt sati	Predavanja	45	Konsultacija	45	Praktični	35
Literatura		Elementi za provjeru znanja: Poeni uvjet				Napomena
Allison, R.J. (ed.), 2003.: Applied Geomorphology. John Wiley&Sons LTD.		Pisani radovi tokom semestra		60	31	
Marković, M., 1983, Osnovi primijenjene geomorfologije, Geoinstitut, posebno izdanje, Knjiga 8, Beograd.		Završni ispit		40	24	
Wilson, J.P. , Gallant, J. C. 2000.: Terrain analysis, principles and applications, John Wiley & sons		Ukupno:		100	55	
Bognar A., 1992, Inženjersko-geomorfološko kartiranje, Acta						

Geographica Croatica, vol.27, Geografski odjel PMF-a, Zagreb Bognar A. , 1999, Geomorfološka regionalizacija Hrvatske, Acta Geographica Croatica, vol.34 (1999.), Geografski odsjek PMF-a, Zagreb,		
--	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)			Doktorski studij (III ciklus)						
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje			Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja						
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET										
Naziv predmeta	Demogeografske osnove prostornog uređenja i planiranja									
Šifra predmeta	Semestar		Status predmeta		ECTS bodovi		Kontakt sati			
RPP/109	I		izborni		5		125			
Uvjet										
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik				Dr. Alma Pobrić, docent					
	Učesnik u nastavnom procesu									
Ciljevi predmeta	Kandidate uvesti u metodologiju izučavanja demografije. Predmet obuhvata primjere konkretne demografske analize i demografske metode i njihove primjene u istraživanju stanovništva. Studenti će se upoznati i sa nekim modelima stanovništva. Realizacijom postavljenih ciljeva studenti će biti osposobljeni za samostalan istraživački rad u oblasti demografskih i demogeografskih problema.									
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta										
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice						Kontakt sati			
							P	K	S	PR
1	Uvod u demografsku analizu						2	3	3	
2	Jedinice i obilježja u istraživanju stanovništva						6	3	3	3
3-5	Vremenska komponenta u demografiji						4	3	4	3
6-7	Metode u prirodnom kretanju stanovništva						5	6	3	3
8	Transferzalni i kohortno pristup analizi fertiliteta stanovništva						3	3	3	10
9-10	Kvantitativna analiza diferencijalnog fertiliteta						3	6	3	2
11,12	Analiza fertiliteta i socijalnih faktora						6	6	3	2
13	Nupcijalitet i divorcijalitet						3	3	3	2
14	Tipovi i analiza migracionih kretanja						2	3	2	2
15	Analiza struktura stanovništva i modeli stanovništva						3	3		
Ukupno kontakt sati	125	Predavanja	39	Konsultacija	32	Seminar	27	Projekt	20	
Literatura				Elementi za provjeru znanja			Napomena			
Breznik, D. (1980) Demografija-analiza, metodi i modeli, Naučna Knjiga, Beograd. Preston, H.S., Heuveline, P. and Guillot M. (2001), Demography- measuring and Modeling Population Processes, Blackwell, Oxford. Wertheimer-Baletić, A. (1999) Stanovništvo i razvoj, Mate, Zagreb. Pobrić, A. (2009) Fertility and the Status of Women in Bosnia and Herzegovina, Kingston University. Doktorski rad Bošnjović, Ilijas, Pobrić, Alma i dr. (2000) <i>Stanovništvo Bosne i Hercegovine- demografski razvoj u multietničkom</i>				-Pismeni test -Usmena provjera znanja -Referat -Seminarski rad -projekt						

<p><i>društvu</i>. Međunarodni forum Bosna, Sarajevo.</p> <p>Pobrić, Alma (2002) <i>Osnovne značajke i posljedice migracijskih kretanja u Bosni i Hercegovini</i>. Migracijske i etničke teme. Institut za migracije i narodnosti. Zagreb</p> <p>Nejašmić, Ivo (2005) <i>Demogeografija: stanovništvo u prostornim odnosima i procesima</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Bošnjović, Ilijas (1990) <i>Demografska crna jama: nova zamka industrijskog društva</i>. Veselin Masleša. Sarajevo</p> <p>Rowland, Donald T. (2003) <i>Demographic methods and concepts</i>. Oxford, New York: Oxford University Press.</p>		
---	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij (III ciklus)	
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv predmeta	Zaštićena područja u planovima posebne namjene			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
RPP/110	II	Izborni	5	125
Uvjet				
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik	Dr. Nusret Drešković, docent		
	Učesnik u nastavnom procesu	Dr. Samir Đug, venaredni profesor		
Ciljevi predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje studenata sa IUCN standardima uspostave i kategorizacije zaštićenih područja u svijetu i Bosni i Hercegovini, - upoznavanje studenata sa metodologijom valorizacije zaštićenih područja za potrebe izrade prostornih planova posebne namjene. 			
Sadržaj predmeta				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		P	K	PR
1.	Zaštićena područja - pojam, definicija i značaj zaštićenih prirodnih područja.	2	1	
2.	Osnovni zadaci i ciljevi uspostave i funkcionisanja zaštićenih područja.	2	1	10
3.	Metodološki koncepti valorizacije prirodnih resursa i naučno-stručne smjernice u svrhu formiranja zaštićenih područja.	2	2	10
4.	Međunarodna (IUCN) i domaća kategorizacija zaštićenih područja.	2	1	10
5.	Planovi upravljanja zaštićenim područjima i osnovne legislativne smjernice u ovoj oblasti.	2	2	
6.	Metodološki koncepti definiranja postojećeg stanja prirodnog diverziteta u zaštićenim područjima i akcijski planovi za njihovo očuvanje i unapređenje.	2	2	10
7.	Komponentni i kompleksni pristup zaštite prirodnog diverziteta u zaštićenim područjima.	2	1	
8.	Zoniranje i mjere zaštite u zaštićenim područjima.	2	1	10
9.	Metodološki koncepti izrade prostornih planova posebne namjene za zaštićena područja.	2	1	
10.	Prostorna osnova prostornog plana posebne namjene za zaštićena područja.	2	2	
11.	Koncept prostornog razvoja u prostornim planovima posebne namjene za zaštićena područja.	2	2	10
12.	Sektorske studije za izradu prostornih planova posebne namjene za zaštićena područja.	2	2	
13.	Pregled i analiza prostornih planova posebne namjene za nacionalne parkove u Bosni i Hercegovini.	2	2	13
14.	Pregled i analiza prostornih planova posebne namjene za spomenike prirode u Bosni i Hercegovini.	2	2	
15.	Pregled i analiza prostornih planova posebne namjene za zaštićene pejzaže i parkove prirode u Bosni i Hercegovini	2	2	

Ukupno kontakt sati	Predavanja	30	Konsultacija	24	Praktični rad	71
Literatura		Elementi za provjeru znanja			Napomena	
		Aktivnost			Bodovi	
1.	Drešković, N., Dalmatin, M. i Đug, S. (2010): Zaštićena područja Bosne i Hercegovine. Čapljina.	1. Teoretske osnove izrade prostornih planova posebne namjene za zaštićena područja			30	
2.	Đug, S., Drešković, N. i Hamzić A. (2008): Prirodno naslijeđe Kantona Sarajevo. Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo.	2. Praktično poznavanje prostornih planova posebne namjene za zaštićena područja.....			20	
3.	Dešković, N., Đug, S., Lazarevski, Z. i dr. (2012.): Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine. Sektorska studija: Prirodno naslijeđe. Federalno ministarstvo prostornog planiranja. Sarajevo.	3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom.....			50	
4.	Dešković, N., Đug, S., Lazarevski, Z. i dr. (2012.): Prostorni plan Nacionalnog parka Una. Federalno ministarstvo prostornog planiranja. Sarajevo.					
5.	Dešković, N., Đug, S., i dr. (2008.): Plan upravljanja zaštićenim područjem SP Skakavac. Kantonalno ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.					
6.	Dešković, N., Đug, S., i dr. (2008.): Plan upravljanja zaštićenim područjem ZP „Bijambare“. Kantonalno ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.					
7.	Adžaić, Z., Đug, S. i Drešković, N. (2005): Kako javno zagovarati zaštitu prirode. NVO CCI. Tuzla.					

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij				
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja				
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET							
Naziv modula	Regionalna politika Evropske unije i Bosne i Hercegovine						
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati			
RPP /111	I	Izborni	3	2			
Uvjet							
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Ranko Mirić, docent				
	Učesnik u nastavnom procesu		Dr. Safet Nurković, redovni profesor				
Ciljevi predmeta	- Sticanje znanja o modelima i mehanizmima funkcionisanja regionalne politike Evropske unije u cilju realizacije harmoniziranog i ujednačenog regionalnog razvoja kroz aspekte ekonomske i socijalne kohezije, te konfirmacija i aplikacija navedenih trendova u savremenim regionalnim procesima na prostoru Bosne i Hercegovine.						
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta							
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice				Kontakt sati		
					P	K	S
1-2	Pregled razvoja Regionalne politike Evropske unije				3	3	
3	Principi i ciljevi regionalne politike Evropske unije				3	3	3
4	Institucije, mehanizmi i inicijative provođenja regionalne politike Evropske unije				3	3	3
5-7	Modeli saradnje Evropske unije u aspektu regionalne kohezije i integracije sa zemljama kandidatima i aplikantima za članstvo				9	9	6
8-10	Regionalna politika Bosne i Hercegovine- pregled razvoja geografskih i negeografskih koncepta				9	9	6
11-13	Savremeni regionalni razvoj Bosne i Hercegovine kao faktor realizacije uvjeta za integraciju u Evropsku uniju				9	9	9
14-15	NUTS klasifikacija Bosne i Hercegovine kao model optimalne regionalne politike u procesu inkluzije u Evropsku uniju				9	9	9
Ukupno kontakt sati	125	Predavanja	45	Konsultacija	45	Seminar	35
Literatura			Elementi za provjeru znanja			Napomena	
<p>-Nurković S., Mirić R.: The Political-territorial System of Bosnia and Hercegovina as Factor of Transformation of the Regional-geographical structure. Book of Articels „The Western Balkan a European Challenge-on the Decennial of the Dayton Peace agreement.“ Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središće Koper and Fakulteta za humanističke studije. Koper 2006.</p> <p>-Osmanković, J. et al.: Statistical (NUTS) regionalization of Bosnia and Herzegovina. Academy of science and arst of Bosnia and Herzegovina and Economic institute Sarajevo, 2009.</p> <p>-Somun, R. et al.: Study on impact assessment regulation (RIA) in the process of European integration in Bosnia and Herzegovina (RIA). Direkcija za evropske integracije i Projekt EC</p>			<p>- Pismeni vid provjere znanja (test)</p> <p>- Usmeni vid provjere znanja</p> <p>- Seminarski rad</p>				

<p>CARDS, Sarajevo 2007.</p> <p>-Regions in the European Union, The Nomenclature of Territorial Units for Statistics NUTS 2006/EU27, EUROSTAT, 2007 Edition. EUROSTAT, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2008.</p> <p>- Statistical regions for the EFTA countries and the Candidate countries 2008. EUROSTAT, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2008.</p> <p>-Evropska konferencija ministara odgovornih za prostorno/regionalno planiranje (CEMAT) „ Mostovi širom Evrope (14th European Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT), Bridges over Europe (Lisbon, Portugal, 26-27. october 2006.). Knjiga 1, Asocijacija prostornih planera Srbije, Beograd, 2009.</p> <p>-Bodiroža M.: Evropska Unija, od Rima 1957. do Luksemburga 2008. Treće dopunjeno izdanje, Banja Luka, 2008.</p> <p>-Mirić R.: „Kompleksnost geografskih implikacija političko-teritorijalne organizacije Bosne i Hercegovine u svijetlu savremenih evropskih integracijskih procesa“ Doktorska disertacija. Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Sarajevu, 2011.</p>		
---	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij	
	Smjer: Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv modula	Ruralni razvoj u regionalnim i prostornim planovima			
Šifra modula	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
RPP/213	II	Izborni	5	125
Uvjet				
Nastavnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Rahman Nurković, vanredni profesor	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi modula	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje studenata sa osnovnim sadržajima i konceptima ruralnog razvoja. • Upoznavanje studenata sa pristupima i metodama ruralnog planiranja. • Spoznaja o ruralnoj ekonomiji i značaj prostornog planiranja za ruralni prostor. • Upoznavanje sa kompleksnim shemama i programima ruralnog razvoja. 			
Sadržaj modula				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		Predavanja	Konsultacije	
1	Izvori dokumentacije za istraživanje ruralnog prostora u svijetu.	2	1	
2	Prirodna sredina, kulturni i agrarni pejzaž.	2	1	
3	Obilježja ruralnih prostora u odnosu na urbane i urbanizirane.	2	1	
4	Oblici naseljenosti ruralnih prostora.	2	1	
5	Oblici i tipovi naselja u svijetu.	2	1	
6	Društveni procesi i njihov odraz na ruralni prostor (deagrarizacija i sl.).	2	1	
7	Ekonomske zakonitosti u oblikovanju ruralnih prostora.	2	1	
8	Inovacijski procesi i razvoj ruralnih prostora.		1	
9	Elementi i oblici agrarnog iskorištavanja zemljišta.	2	1	
10	Tipovi poljoprivrede u svijetu.	2	1	
11	Ruralni prostor kao područje ispreplitanja interesa poljoprivrede i nepoljoprivrednih djelatnosti.	2	1	
12	Turizam i rekreacija u ruralnom prostoru.	2	1	
13	Ekološke promjene u ruralnim područjima.		1	
14	Problemi u ruralnim područjima.	2	1	
15	Uticaj globalizacije na ruralni razvoj u svijetu.	2	1	
Ukupno sati: 125		Predavanja: 30	Konsultacija: 15	Praktični rad : 80
Literatura		Elementi za provjeru znanja		Napomena

<ol style="list-style-type: none"> 1. Glig, A.W.:An introduction to Rural Geography,Edward,Arnold London,1985. 2. Anderson,J.R.L.J.Hardarkar-Agricultural Decision Analysis,Ames,Lows state University press,1977. 3. Lassey,W.R.:Planning in Rural Environment,New York,McGraw Hill,1977. 4. Menab,A:Integrated Rural Development,Glaucester Glanceser college of Arts,1984. 5. Robinson, M.G. 1990 Conflict and change in the countryside, Rural Society, economy and planning in the developed world, John Wiley and Sons, Chichester 	<ul style="list-style-type: none"> • Teoretske osnove geografije ruralnog razvoja i njene primjene u regionalnom i prostornom planiranju 25 bodova • Praktično poznavanje primjene elemenata ruralnog razvoja u regionalnim i prostornim planovima 25 bodova • Samostalni istraživački rad 50 bodova 	
---	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij				
	Smjer: Regionalnoi prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja				
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET							
Naziv predmeta	Prirodni akcidenti i rizici u regionalnom i prostornom planiranju						
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati			
RPP/214	drugi	Izborni	5	125			
Uvjet							
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Mevlida Operta, vanredni profesor				
	Učesnik u nastavnom procesu						
Ciljevi predmeta	Usvajanje znanja o prirodnim akcidentima i rizicima i njihovom uticaju na sigurnost u životnoj sredini kao osnova regionalnog i prostornog planiranja.						
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta							
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice				Kontakt sati		
	P	K	PR				
1,2	Akcident, hazard i rizik – definicija, objekat i predmet proučavanja				6	6	
3	Prirodne pojave i hazardi i njihov uticaj na sigurnost, razvoj turizma i životnu sredinu				3	6	5
4,5	Uzoci, nastanak i posljedice tektonskih akcidenata. Tektonski akcidenti i njihov regionalnogeografski i prostorni značaj.				6	8	5
6,7	Egzogeni akcidenti – uzroci, nastanak i posljedice. Globalne prijetnje egzogenih akcidenata na regionalno i prostorno planiranje.				6	10	5
8,9	Egzogeni akcidenti povezani sa klimatskim i vremenskim pojavama. Uzroci i posljedice vremenskih nepogoda i klimatskih kolebanja.				6	10	5
10,11,12	Egzogeni akcidenti povezani sa hidrosferom. Uzroci i posljedice nastanka nepogoda vezanih sa hidrogeološke, fluvijalne, nivalne, limničke i okeanološke akcidente. Uticaj vodnih akcidenata na regionalno i prostorno planiranje.				9	10	
13,14,15	Antropogeni akcidenti i njihov uticaj na prostorno planiranje				9	10	
Ukupno kontakt sati		Predavanja	45	Konsultacija	60	Praktičan rad	20
Literatura			Elementi za provjeru znanja		Napomena		
Spahić, M. (1999): Osnove geoekologije, Geografske osnove životne sredine, Tuzla. Bell (1998): Environmental geology, principles and practice, Blackwell Science, pp. 594. McKinney, Michael L. (2012): Environmental Science – Book Alone. Jones & Bartlett Publishers			Elementi bodovi Analize studija slučaja 10 Diskusije tekstova 10 Prikaz naučnih članaka 30 Završni rad 50				

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij	
	Smjer: Turizam i zaštita životne sredine		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET				
Naziv modula	Teritorijalna organizacija urbanih sistema			
Šifra modula	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
RPP/215	II	Izborni	5	125
Uvjet				
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr.Rahman Nurković, vanredni profesor	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi modula	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznavanje studenata sa osnovnim sadržajima i konceptima urbanih sistema. • Upoznavanje studenata sa teorijama urbanih sistema u svijetu. • Ciljevi urbanog planiranja i snage koje prate ekonomski razvoj urbanih sistema u svijetu. • Urbani sistemi i multidisciplinarni procesi razmještaja ljudi, dobara i djelatnosti na određenoj teritoriji. • Upoznavanje studenata sa elementima urbanih sistema i razvoja u svijetu.. 			
Sadržaj modula				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		Predavanja	Konsultacije	
1	Metode određivanja i analize urbanih sistema.	2	1	
2	Uloga i značaj geografije prema urbanim sistemima.	2	1	
3	Razvoj urbanih sistema u svijetu.	2	1	
4	Sistem urbanog planiranja i teritorijalna organizacija prostora.	2	1	
5	Uloga urbanih sistema u razvoju privrednih djelatnost.	2	1	
6	Podjela i značaj urbanih sistema..	2	1	
7	Prostorna struktura gradova.	2	1	
8	Post-industrijski teritorijalna organizacija urbanih sistema.	2	1	
9	Funkcionalno-prostorna struktura urbanih sistema.	2	1	
10	Procesi nastanka novih urbanih sistema.	2	1	
11	Mreža urbanih sistema.	2	1	
12	Utjecaj urbanih sistema na dnevne migracije.	2	1	
13	Karakteristike savremene urbanizacije.	2	1	
14	Urbanizacija i urbane promjene u svijetu.	2	1	
15	Uzroci savremenih urbanih sistema u svijetu.	2	1	
Ukupno kontakt sati: 125		Predavanja: 30	Konsultacija: 15	Praktični rad: 80
Literatura 1. Nurković, R.(2012): Urbana geografija svijeta, Univerzitet u Sarajevu 2. Rebernik, D. (2008): Urbana geografija, geografske značilnosti mest in urbanizacije v svetu, Univerza v Ljubljani, Filozofska		Elementi za provjeru znanja • Teoretske osnove urbanog planiranja 25 bodova • Praktično poznavanje elemenata urbanog planiranja 25 bodova • Samostalni istraživački rad 50 bodov	Napomena	

<p>fakulteta.</p> <p>3. Vresk, M. (2002a): Grad i urbanizacija - Osnove urbane geografije, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>4. Pogačnik, A. (1999): Urbanističko planiranje, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.</p> <p>5. Pacione, M. (2001): Urbana Geography- a global perspective, London in New York: Routledge.</p>		
--	--	--

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)			Doktorski studij						
	Smjer Regionalno i prostorno planiranje			Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja						
NASTAVNO-NAUČNI PREDMET										
Naziv predmeta	Regionalno i prostorno planiranje posebne namjene									
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ECTS bodovi	Kontakt sati						
RPP/216	II	izborni	5	125						
Uvjet										
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik			Dr. Muriz Spahić, redovni profesor						
	Učesnik u nastavnom procesu			Dr. Ševkija Okerić						
Ciljevi predmeta	Spoznati prirodnogeografske i društvenogeografske objekte i predione cjeline od posebnog značaja njihove zaštite i kao takve uvesti u okvire strateškog plana posebne namjene.									
Sadržaj nastavno-naučnog predmeta										
Sedmice	Nastavne teme/nastavne jedinice						Kontakt sati			
							P	K	S	PR
1	Prostor, regija, planiranje, posebna namjena – objekat, predmet definicije i zadaci proučavanja						2	2		
2	Regionalno i prostorno planiranje u funkciji strategije razvoja						2	2		4
3	Regija – operativna jedinica regionalnog planiranja						2	2		4
4	Regionalizacija – tipovi i namjena						2	2		4
5	Prirodni resursi – obnovljivi i neobnovljivi i njihova zaštita						3	3		4
6	Upotreba prirodnih resursa kao faktor prostornog planiranja posebne namjene						3	3		4
7	Obnovljivi prirodni resursi i njihov značaj u prostornom planiranju						3	3		4
8	Upotreba neobnovljivih prirodnih resursa i njihov značaj u prostornom planiranju						3	3		4
9	Stanovništvo kao faktor prostornog planiranja posebne namjene						3	3		4
10	Očuvana pejzažna sredina kao faktor regionalnog izdvajanja						3	3		4
11	Komponentno prostorno planiranje posebne namjene						2	2		4
12	Kompleksno prostorno planiranje posebne namjene						2	2		4
13,14,15	Izrada, prezentacija, diskusija i revizija prostornih planova posebne namjene						6	6		4
Ukupno kontakt sati	125	Predavanja	36	Konsultacija	36	Seminar		Projekt	48	
Literatura				Elementi za provjeru znanja				Napomena		
Stojkov, B. (2000): Metode prostornog planiranja, Beograd Zikov, M. (1995): Protorno planiranje. Skoplje Vresk, M. (2002): Grad i urbanizacija. Zagreb				-Pismeni test -Usmena provjera znanja -projekt						

Studijski program	Vrsta studija (ciklus)		Doktorski studij	
	Smjer Regionalno i prostorno planiranje		Doktor geografskih nauka/znanosti u oblasti regionalnog i prostornog planiranja	
NASTAVNO-NAUČNI PREDEMT				
Naziv predmeta	Izrada, prezentacija i revizija regionalnih i prostornih planova			
Šifra predmeta	Semestar	Status predmeta	ETCS bodovi	Kontakt sati
RPP/217	II	Izborni	5	125
Uvjet				
Nastavnici i saradnici	Zaduženi nastavnik		Dr. Nusret Drešković, docent	
	Učesnik u nastavnom procesu			
Ciljevi predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje studenata sa metodologijom izrade i prezentacije regionalnih i prostornih planova, - upoznavanje studenata sa metodologijom revizije regionalnih i prostornih planova različitog nivoa i tipova planiranja, - upoznavanje studenata sa regionalnim i lokalnim razvojnim strategijama i njihovom primjenom u izradi regionalnih i prostornih planova. 			
Sadržaj predmeta				
Sedmice	Naziv teme/nastavne jedinice	Kontakt sati		
		P	K	PR
1.	Uloga i značaj geografije i njen odnos prema drugim naučnim disciplinama u regionalnom i prostornom planiranju.	2	1	
2.	Značaj, funkcije, nivoi i instrumenti regionalnog i prostornog planiranja.	2	1	10
3.	Razvoj modela i koncepta regionalnog i prostornog planiranja.	2	1	10
4.	Razvoj politika regionalnog i prostornog planiranja.	2	1	
5.	Sadržaj i struktura regionalnih i prostornih planova.	2	2	20
6.	Vrste i značaj regionalnih i prostornih planova.	2	1	
7.	Zakonodavna i naučno-stručna koncepcija i metodologija izrade regionalnih i prostornih planova.	2	2	
8.	Naučno-stručni koncept prezentacije regionalnih i prostornih planova.	2	1	
9.	Legislativni koncept prezentacije regionalnih i prostornih planova.	2	2	20
10.	Naučno-stručni koncept revizije regionalnih i prostornih planova.	2	1	
11.	Legislativni koncept revizije regionalnih i prostornih planova.	2	1	
12.	Regionalno i prostorno planiranje i regionalni i lokalni razvoj.	2	2	
13.	Regionalni i lokalni razvojni programi i koordinacija i integracija regionalnih razvojnih politika u regionalnim i prostornim planovima.	2	2	13
14.	Metodološki koncepti regionalnog i prostornog planiranja u Bosni i Hercegovini.	2	2	
15.	Osnovne regionalne razvojne strategije u Bosni i Hercegovini i njihova implementacija u regionalnim i prostornim planovima	2	2	

Ukupno kontakt sati	Predavanja	30	Konsultacija	22	Praktični rad	73
Literatura		Elementi za provjeru znanja			Napomena	
		Aktivnost		Bodovi		
1. Glasson, J. (1978) An Introduction to Regional Planning. 2nd edition, The Built Environment, UCL Press, London.		1. Teoretske osnove izrade, prezentacije i revizija regionalnih i prostornih planova.....				
2. Hall, P. (1992) Urban and Regional Planning. Routledge, London, New York.		2. Praktično poznavanje regionalnih i prostornih planova.....				
3. Zakon o prostornom planiranju entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.		3. Samostalni istraživački rad sa usmenom verifikacijom.....				
4. Razvojne strategije Bosne i Hercegovine.						
5. Dešković, N., Đug, S., Lazarevski, Z. i dr. (2012.): Prostorni plan Federacije Bosne i Hercegovine. Sektorska studija: Prirodno naslijeđe. Federalno ministarstvo prostornog planiranja. Sarajevo.						

8. CV NASTAVNIKA

Ime i prezime	Muriz Spahić
Nastavno- naučno zvanje	Redovni profesor
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu
Kontakt	e-mail: murizspahic@gmail.com telefon: 033 723 777 fax: 033 649 372

Kratka biografija

Obrazovanje:

Osnovno obrazovanje završio u Solunu kod Olova, a gimnaziju u Olovu.

Studij geografije na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu upisan ak. 1970/71. godine, a diplomirao u oktobru 1974. godine.

Postdiplomski studij na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo upisan 1976. godine. Početkom 1980. godine odbranio magistarski rad na temu «**Rijeka Bosna – potamološka studija**» i iste godine promovisan u naučno zvanje magistra geografskih nauka.

Doktorsku disertaciju pod nazivom «**Planinska jezera Bosne i Hercegovine – postanak i razvoj**» odbranio 1985. godine, te iste godine promovisan u doktora geografskih nauka.

Član koordinatorskog tima Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo u TEMPUS projektu Evropske Unije iz obrazovanja i nauke sa univerzitetima aplikantima iz Kingstona, Kopenhaga, Graca i Sorbone.

Dvije kraće specijalizacije iz domena Geoekologije na Harkovskom državnom univerzitetu (Ukrajina) i nekoliko studijskih boravaka iz domena geografije u Tempus projektu.

Učesnik brojnih naučnih i stručnih seminara, konferencija, simpozijuma i kongresa.

Radno iskustvo

Potpuno radno iskustvo stečeno na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu od završetka studija do danas. Tokom rada na Prirodno-matematičkom fakultetu Sarajevo stečena zvanja: asistenta, docenta, vanrednog i redovnog profesora.

U organizaciono-upravljačkim poslovima obavljao funkcije:

- šef katedre za Fizičku geografiju Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo ;
- šef Odsjeka za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta;
- prodekan za nastavu i nauku (četiri puta) Prirodno-matematičkog fakulteta Sarajevo;
- dekan Prirodno-matematičkog fakulteta u periodu 2007-2011.

U naučno-nastavno zvanje docenta na premet Geografske osnove uređenja prostora, izabran 1982. godine. U zvanje vanrednog profesora za predmete Opšta hidrografija i Geoekologija od 1990. godine.

Posljednji izbor u zvanje redovnog profesora od 24. 12. 1996. godine.

Na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta i nekih fakulteta Sarajevskog univerziteta, kao i drugih univerziteta u Bosni i Hercegovini učestvujem u nastavno-naučnom procesu za naučne oblasti i naučne discipline iz navedenih predmeta u CV.

Iz oblasti geografije objavio sam 75 naučnih i stručnih radova, 10 knjiga i udžbenika, voditelj i učesnik u 11 naučno-istraživačkih projekata, i 29 recenzija, revizija i ekspertiznih ocjena.

Objavio 5 univerzitetskih knjiga, od čega je jednu monografiju: Osnove geoekologije, Opću klimatologija, Okeanografiju i Prirodna jezera Bosne i Hercegovine i u koautorstvu Osnovi geoekologije, te jedan štampani priručnik (Podzemne vode) i dva priručnika u elektronskom izdanju i to: Potamologija i Limnologija za studente geografije. Pripremljena je knjiga za tisak pod naslovom Hidrologija kopna.

Učestvovao u inoviranju nastavnih planova i programa iz geografije.

Za potrebe Ministarstva obrazovanja i nauke učestvovao sam u ekspertnim timovima za:

- eliminisanje uvredljivih sadržaja iz udžbenika geografije;
- izradi zajedničkih programskih jezgara u nastavnim planovima i programima iz geografije u Bosni i Hercegovini;
- korodinaciju ekspertnog tima za geografiju u izradi državnog dokumenta: Upustvo za izradu udžbenika iz nacionalne grupe predmeta u Bosni i Hercegovini;
- korodinaciju ekspertnog tima za geografiju u izradi državnog dokumenta: Upustvo za izradu udžbenika

<p>iz nacionalne grupe predmeta za naše učenike u dijaspori.</p> <p>Za potrebe Ministarstva prostornog planiranja od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine imenovan sam ekspertom za nacrt projekta Prostornog plana posebne namjene na koridoru Vc.</p> <p>Od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine imenovan sam u Savjet za vodno područje sliva Save sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine.</p> <p>Dva mandata (do prošle godine) predsjednik Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine i organizator dva Kongresa (prvog 2004. i drugog 2008. godine) geografa Bosne i Hercegovine sa internacionalnim učešćem.</p> <p>Organizator Međunarodnog simpozijuma: Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine kao preduvjet turističkog, regionalnog i prostornog planiranja (2011. god.);</p> <p>Organizator i predavač na više geografskih naučnih simpozijuma i 10 seminara za nastavnike i profesore geografije.</p> <p>Urednik Zbornika radova Prvog i Drugog kongresa geografa Bosne i Hercegovine i Naučnog simpozijuma.</p> <p>Urednik Geografskog lista, naučno-popularnog časopisa za školsku omladinu.</p> <p>Voditelj više naučnih projekata od kojih se ističu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studija o jezerima Bosne i Hercegovine. Naučno-istraživački projekat. Fond naučne dokumentacije PMF-a Sarajevo, 1984. 2. Fizičkogeografske osnove vodnog bilansa BiH. Projekat «Fizičkogeografske osnove vodnog bilansa BiH». Fond naučne dokumentacije PMF-a Sarajevo, 1989. 3. Ciklične i ritmičke promjene atmosfernog i hidrosfernog kompleksa u BiH. Projekat u okviru SOROŠ fondacije. Fond naučne dokumentacije PMF-a. Sarajevo, 1998. Rad istog naziva objavljen u Zborniku radova Prvog kongresa geografa Bosne i Hercegovine. 	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	1996. god.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti i predmetne oblasti	Oblast: Hidrografija i Geoekologija; Nastavni predmeti: Hidrografija kopna, Oceanografija, Hidrografija krških i izdanskih voda, Potamologija, Limnologija, Glaciologija, Paleohidrografija, Jezera Bosne i Hercegovine, Rijeke Bosne i Hercegovine, Vode u regionalnim i prostornom planiranju, Primijenjena hidrografija, Uvod u geoekologiju, Osnove geoekologije, Urbana ekologija, Ruralna ekologija, Geografska i životna sredina, Turizam i zaštita životne sredine, Ugroženi geokompleksi životne sredine, Geoekološke neravnoteže i njihove posljedice, Geografija prirodnih nepogoda i katastrofa, Geoekološki problemi Bosne i Hercegovine, Geoekološki aspekti u regionalnom i prostornom planiranju, Prirodni resursi i njihova zaštita, Geoekološki i turistički aspekti u regionalnom i prostornom planiranju, Prostorno-planerska praksa u geoekologiju i turizmu, Praktikum iz geoekologije.
Specijalnost	
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<p>Spahić, M., Temimović, E., Jahić, H.: Hidrogeološka kategorizacija terena u poriječju Sane, Acta Geographica Croatica, vol 39., Zagreb, 2012.</p> <p>Spahić, M. (2012): Geografsko-turističko i geoekološko obrazovanje u funkciji turističkog, regionalnog i prostorno-razvojnog planiranja. Zbornik radova naučnog skupa „Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine kao preduvjet turističkog, regionalnog i prostornog planiranja“ Prirodno-matematički fakultet Sarajevo.</p> <p>Spahić, M. (2009): Turističkogeografske determinante Bosanskohercegovačkog primorja kao osnova planiranja turističke sezon. Zbornik radova Drugog kongresa geografa Bosne i Hercegovine. Geografsko društvo FBiH. Sarajevo</p>	

- Spahić, M. (2006):** Turizam i geografija. Zbornik radova naučnog sipozijuma „Turizam kao faktor regionalnog razvoja“. Tuzla
- Spahić, M. (2005):** Fluktuacija nekih hidroklimatskih parametara u Bosni i Hercegovini. Zbornik radova Prvog kongresa geografa Bosne i Hercegovine: Geografsko društvo Sarajevo
- Spahić M. (2005):** Neki metodološki problemi geografizacije i ekologizacije savremene nauke. Geografski radovi – naučni časopis za geografiju. Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju
- Spahić M. (1991):** Prirodni resursi i problemi ugroženosti i zaštite geografske sredine i geografskog omotača. Posebna izdanja geografskog društva Bosne i Hercegovine Sarajevo
- Spahić M. (1991):** Valorizacija prirodnih i društvenih vrijednosti sliva rijeke Une. Bilten br. 6 serija b: Naučni skupovi i savjetovanja. Društvo za stvaranje kulture, čuvanja i zaštitu rijeke Une „Unski smaragdi“ Bihać
- Spahić M. (1991):** Kruženje energije i materije u geografskom omotaču. Posebna izdanja Geografskog društva Bosne i Hercegovine. Sarajevo
- Spahić M. (1991):** Negativni recentni antropogeni procesi u neposrednom slivu Prokoškoj jezera. Posebna izdanja Geografskog društva Bosne i Hercegovine. Sarajevo
- Spahić M. (1990):** Rijeka Krivaja – potamološka razmatranja. Geografski pregled sv. 33-34. Geografsko društvo Bosne i Hercegovine Sarajevo
- Spahić M. (1988):** Utjecaj nekih abiotičkih (prirodnogeografskih) faktora na stanje prirodno-akvalnih kompleksa Zelengore. Zbornik referata naučnog skupa Zemaljskog muzeja u Sarajevu «Minerali, stijene, izumrli živi svijet BiH». Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine Sarajevo
- Spahić M. (1988):** Nepovoljni utjecaji prometnih sistema Sarajeva na životnu sredinu. Zbornik radova Simpozij Sugurnosni i ekološki aspekti prometnog sistema Jugoslavije. Fakultet prometnih znanosti Zagreb
KNJIGE
- Spahić M. (1988):** Neki problemi atmosfernog i hidrosfernog kompleksa kao posljedica industrijsko-procesne tehnologije u Zenici. Geografski pregled sv. 30. Geografsko društvo Bosne i Hercegovine Sarajevo
- Spahić M. (2001):** Prirodna jezera Bosne i Hercegovine – limnološka monografija. Harfo-graf Tuzla
- Spahić M. (1999):** Osnove geoekologije. Harfo-graf Tuzla
- Spahić M. (2002):** Opća klimatologija. Harfo-graf Tuzla
- Spahić M. (2005):** Okeanografija. Harfo-graf Tuzla
- Crnogorac, Č. Spahić M. (2012):** Osnove geoekologije. Artprint, Banja Luka

Ime i prezime	Safet Nurković
Nastavno- naučno zvanje	Redovni profesor
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu
Kontakt	e-mail: snurkovic@yahoo.de telefon: +038733723782 fax: 033645359
Kratka biografija	
<p>-Rođen 28.08.1948.godine u Seošnici, općina Rožaje, Crna Gora;</p> <p>-Završio studij geografije na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Prištini 18.04.1975.godine;</p> <p>-Završio postdiplomski studij „Principi i metode regionalizacije“ na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu odbranom magistarskog rada pod naslovom: „<i>Regionalna struktura Rožaja i ekonomsko-geografska valorizacija općinskog teritorija</i>“ 11.07.1978.godine;</p> <p>-Odranio doktorsku disertaciju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod naslovom: „<i>Regionalna struktura Sandžaka</i>“ 21.05.1981.godine;</p> <p>-Do sada imao izbore u nastavnička univerzitetska zvanja za oblasti: „Prostorno planiranje“ i „Demografija“ na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Prištini (1981.godine), i „Regionalna geografija vanevropskih kontinenata“ i „Geografija Bosne i Hercegovine“ na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu (izbor u zvanje redovnog profesora od 24.12.1996.godine);</p> <p>-Objavio više knjiga, udžbenika, naučnih i stručnih radova i učestvovao na velikom broju naučnih skupova u zemlji i inozemstvu;</p> <p>-Bio je voditelj i učesnik u više naučno-istraživačkih projekata, od kojih su dva međunarodna;</p> <p>-Bio mentor velikom broju studenata za diplomski i magistarski rad i doktorsku disertaciju;</p> <p>-Bio na naučnom usavršavanju na Institut für Wirtschaftsgeographie Univerziteta u Minhenu 1986., 1996. i 2000.godine. Oblasti usavršavanja: „Socijalno-geografska diferencijacija u velikim gradovima“, „Regionalno-geografska diferencijacija kao osnova prostornog planiranja“;</p> <p>-Učestvuje u reliazaciji nastave iz nastavnih predmeta koji pripadaju oblasti „Regionalne geografije“, „Turizma“ i „Prostornog planiranja“ na I i II ciklusu studija geografije na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu;</p> <p>-Učestvovao u realizaciji nastave na dodiplomskom i postdiplomskom studiju na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Tuzli i na dodiplomskom studiju na Nastavničkom fakultetu Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru;</p> <p>-Dobitnik je brojnih priznanja i pohvala, od kojih su: Zahvalnica od Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli za dugogodišnju suradnju, 2008.godine; Plaketa za izuzetni doprinos u radu Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine i afirmaciju bosanskohercegovačke nauke i struke, 2008.godine; Zahvalnica za uspješnu suradnju u oblasti štampanja i izdavanja udžbenika u ratnim uslovima od Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Republike Bosne i Hercegovine, 1995.godine; Priznanje najuspješnijeg profesora Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu za školsku 2010/2011.godinu i dr.</p>	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	24.12.1996.godine
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Regionalna geografija Socijalna geografija
Specijalnost	Regionalno-geografska i socijalno-geografska diferencijacija prostora u prostornom planiranju
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	

1. *Nurković S.*, Contemporary Problems of the Regional Development of Bosnia- Hercegovina, International seminar „Regional development Problems in Croatia nad Neighboring Contries“, Proceedings, Croatian Geographical Society, Zagreb, 2005, 109-113;
2. *Nurković S.*, Contemporary Sociogeographic Problems of Regional Development of Bosnia and Hercegovina, Annales, Series Historia et Sociologia, 16/1, Univerza na Primorskem Znanstveno-raziskovano središće, Koper, 2006, 203-212;
3. *Nurković S., Mirić R.*, Osvrt na geografsku regionalizaciju Bosne i Hercegovine, Geografski radovi, Br.1, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2005, 74-91;
4. *Nurković S., Mirić R.*, Perspektive regionalne suradnje u oblasti edukacije u turizmu i zaštiti životne sredine u Jugoistočnoj Evropi, Zbornik radova međunarodnog naučnog skupa „Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine kao preduvjet turističkog regionalnog i prostornog planiranja“, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine – Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2012;
5. *Nurković S., Mirić R.*, The Political-territorial System of Bosnia and Hercegovina as a Factor of Transformation of the Regional-geographical Strukture, The Western Balkans a European Challenge – On the Decennial of the Dayton Peace agreement, Založba Annales, Koper, 2006, 421-436;
6. *Nurković S. i dr.*, Regionalni aspekt turističkih potencijala Kantona Sarajevo – klasifikacija i valorizacija, Zbornik radova međunarodnog naučnog seminara „Turizam kao faktor regionalnog razvoja“, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla, 2006, 31-43;
7. *Nurković S.*, O potrebi prostornog planiranja doline Une, Zbornik referata i rezimea naučnog skupa: „Valorizacija prirodnih i društvenih vrijednosti sliva rijeke Une“. U: Bilten Društva ekologa Bosne i Hercegovine, Br.6 – serija b, Katedra za ekologiju i zaštitu životne sredine Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 1991, 215-217;
8. *Nurković S., Mirić R.*, Implikacije političko-teritorijalnog ustroja Bosne i Hercegovine na regionalno-geografsku strukturu i razvoj, Zbornik I kongresa geografa Bosne i Hercegovine, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2005, 26-44;

Ime i prezime	Snježana Musa
Nastavno- naučno zvanje	Redoviti profesor
Ustanova	Fakultet prirodoslovno matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru
Kontakt	061-719-771
Kratka biografija	
<p>Obrazovanje: Odsjek za geografiju, PMF-a u Sarajevu, diplomirala 1979. Geografski fakultet u Beogradu, 1988. Obranjen magistarski rad Geografski odsjek PMF-a Sveučilište u Zagrebu, obranjen doktorski rad 1998. Radno iskustvo: Asistent na Odsjeku za geografiju u Sarajevu 1980-1992. Na kolegijima Kartografija, Primijenjena kartografija, Zavičajna nastava, Sveučilište u Mostaru 1994 do danas izbor u profesorsko zvanje na kolegijima Geografija BiH, Geomorfologija, Kartografija Univerzitet u sarajevu-vanjski suradnik izbor na kolegije u oblasti fizičke geografije Kao nastavnik geografije radila u osnovnoj školi u Visokom 1979-1980. Kao profesor geografije radila u Ekonomskoj školi Mostar 1994-1998.</p>	
Posljednji izbor u nastavno zvanje	2009. redoviti profesor
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti i predmetne oblasti	Geografija, fizička geografija: Kartografija, Primijenjena kartografija, Geomorfologija, Geografija BiH
Specijalnost	Tematsko kartiranje i primijenjena kartografija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<p>UNDP (2000): Obukom protiv socijalne marginalizacije (ekspert) Vijeće Europe i OSCE (2005): Smjernice za izradu udžbenika geografije (ekspert) Član Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, predstavnika stručnih, naučnih i drugih institucija te predstavnika kantona i kantonalnih zavoda <i>Udžbenici za fakultet</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovi kartografije za geografe, GD Hercegovine, Mostar, 2009. 2. Kartografske metode u strukturno-geomorfološkoj analizi reljefa, GD FBiH, Sarajevo, 2003. <p><i>Knjige za srednju školu</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Geografija za 4. Razred gimnazije 4. Geografija za 3. Razred gimnazije 5. Geografija za 2. Razred gimnazije <p>Enciklopedija BiH, urednik za geografiju i demogeografiju <i>Radovi u zadnjih 3 godine:</i> Rise and Decline of Tobacco Production in Herzegovina - Herzegovinian Tobacco Heritage, rad primljen u http://asian-transactions.org/Vol02Issue05.htm Referentna geografska iskustva u klasifikaciji, tipizaciji i izdvajanju krajolika u BiH, Zbornik radova III: kongresa geografa, u tisku, Atlas stećaka BiH, IGU Konferencija, 2010. Santiago, Chile Geographical characteristics of landmine fields in Bosnia and Herzegovina and the republic of Croatia, IGU Konferencija, 2010. Santiago, Chile Sudionik na zimskim seminarima za nastavnike geografije u organizaciji GD FBiH, Zavoda za školstvo Mostar i Udruga nastavnika geografije Sarajevo Član Komisije za : Smjernice za izradu udžbenika iz nacionalne skupine predmeta, OSCE, Vijeće Europe, Sarajevo-Braunschweig, 2006.g. nositelj projekta dr.sc. Pingel</p>	
Istraživački projekti	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prognoze razvoja stanovništva Federacije BiH, zapotrebe PIO-MIO 2. Prostorni plan Federacije BiH, demografija, kulturna baština 	

3. Strategija zaštite geoloških i geomorfoloških posebnosti općine Kupres, u Master plan općine Kupres, Inženjerski biro Zagreb, 2009.
4. Prostorni plan HNŽ, Eko plan Mostar i Zavod za pp u Sarajevu, u tijeku
5. Strategij arazvoja turizma republike Srpske, Inženjerski biro, Zagreb u tijeku Prirodno-geografski okvir razvoja naseljenosti i širenja grada Mostara, za potrebe LEAP

Ime i prezime	Rahman Nurković
Nastavno-naučno zvanje	Vanredni profesor
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet Sarajevo
Kontakt	rahmannurkovic@hotmail.com
Kratka biografija	
Posljednji izbor u nastavno zvanje	2008.
Naučna oblast, nastavno- naučni predmeti	Društvena geografija Oća ekonomska geografija, Socijalna geografija, Industrijska geografija, Saobraćajna geografija, Globalizacija i regionalni razvoj, Privreda u regionalnom i prostornom planiranju, privreda u regionalnim i prostornim planovima, Konceptija i metodologija regionalnog i prostornog planiranja, Turistička valorizacija društvenogeografske sredine i Društveno-geografski turistički potencijali Bosne i Hercegovine.,
Specijalnost	Društvena geografija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<p>1. Nurković, R.(2012):Urbana geografija svijeta, Univerzitet u Sarajevu</p> <p>2.Nurković, R.(2003): Utjecaj industrije na urbanistički razvoj i infrastrukturu centralnih naselja Tuzlanske kotline, Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet-Institut za prostorno planiranje, Zbornik radova, str. 355-364. Beograd.</p> <p>3. Nurković, R. (2003): Regionalna razvojna problematika u Bosni i Hercegovini na primjeru razvoja industrije u Tuzlanskoj kotlini Zbornik radova, Međunarodna konferencija: Ured za razvoj i saradnju ambasade Švajcarske nacionalni naučni fond, Sarajevo.</p> <p>4.Nurković, R. (2006): Ekonomska geografija svijeta, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Tuzla.</p> <p>5.Nurković, R. (2006): Zbornik na trudovi sa međunarodnog skupa Ohrid knjiga I, Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“-Skoplje Prirodno-matematički fakultet Odsjek za geografiju.</p> <p>6.Nurković, R. (2007): Uticaj prometa na regionalni razvoj, Zbornik radova Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Tuzla.</p> <p>7.Nurković, R., 2003: Uticaj industrije na razvoj naselja i raspored naseljenosti u Tuzlanskoj kotlini, Zbornik radova sa Menunarodnog naučnog skupa: „Regionalna razvojna problematika Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja u procesu približavanja Evropskoj uniji“, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju, Tuzla, str. 191-198.</p> <p>8. Nurković, R., 2003: Uticaj industrije na ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, Zbornik radova sa „Tretiot kongres na geografite vo Republika Makedonija“, Makedonsko geografsko društvo, Prirodno-matematički fakultet, Skopje, str. 283-290.</p> <p>9. Nurković, R., 2003: Uticaj industrije na urbanistički razvoj i infrastrukturu centralnih naselja Tuzlanske kotline, Zbornik radova sa Menunarodnog naučnog skupa: „Beograd i njegov region“, Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet, Institut za prostorno planiranje, Asocijacija prostornih planera Srbije, Beograd, str. 355-364.</p> <p>10.Nurković, R., 2004: Vpliv industrije na degradaciju okolja v Tuzlanski kotlini, Strukovna revija za popularizaciju geografije: „Geografski obzornik“, letnik 52, številka 2, Zveza geografskih društev Slovenije, Ljubljana, str. 14-19.</p> <p>11. Nurković, R., 2004: Gravitacijska područja i struktura dnevnih migracija u centralnim naseljima Tuzlanske kotline, Zbornik radova, Univerzitet u Tuzli, Prirodnomatemički fakultet, Tuzla, str. 173-183.</p> <p>12.. Nurković, R., 2004: Some new forms of regional development and basic relations industry-tourism</p>	

as example of Tuzla valley, South Eastern European Countries On Their Way To Europe-Geographical Aspects, Stability Pact for South Eastern Europe Sponsored by Germany, Dubrovnik (Rad se nalazi na CD-u, ISBN: 953-6076-07-1).

13.. **Nurković, R.**, 2005: Metodologija istraživanja promjena prostornog razmještaja industrije u Tuzlanskoj kotlini, Naučni časopis za geografiju: „Geografski radovi broj 1“, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju, Tuzla, str. 126-142.

14. **Nurković, R.**, 2005: Stanje i perspektive turizma Bosne i Hercegovine, Zbornik radova sa Naučnog simpozija: „Srbija i savremeni procesi u Evropi i svijetu“, Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 689-694.

15.. **Nurković, R.**, 2005: Neka nova obilježja urbanizacije u Bosni i Hercegovini, Zbornik radova, Svezak geografija, godina II, br.2, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Tuzla, str. 41-51.

16. **Kulenović, S. i Nurković, R.**, 2005: Uticaj industrije na promjene u agrarnoj proizvodnji u Tuzlanskoj regiji na primjeru „Vegafruit“, Zbornik radova sa Prvog kongresa geografa Bosne i Hercegovine, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, str. 249-256.

17. **Nurković, R.**, 2005: Industrija kao faktor regionalnog razvoja Bosne i Hercegovine na primjeru Tuzlanske kotline, Zbornik radova sa Menunarodnog naučnog skupa: „Problemi regionalnog razvoja Hrvatske i susjednih zemalja“ Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb, str. 173-182.

18. **Nurković, R.**, 2006: Pojava, razvoj i prostorni razmještaj trgovačko-poslovnih centara u Tuzlanskoj regiji, Zbornik na trudovi, Naučen simpozium so međunarodno učestvo: Ruralniot prostor vo novite razvojni uslovi“, Knjiga 1, Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“ – Skopje, Prirodno-matematički fakultet, Institut za geografija, Ohrid, str. 265-274.

19. **Nurković, R.**, 2006: Geografski aspekti razvoja menunarodne trgovine u svijetu, Časopis za ekonomiju i politiku tranzicije „Tranzicija“ broj 16, Ekonomski institut Tuzla, str. 127-136.

20. **Nurković, R.**, 2006: Uticaj jezerskog turizma u ekonomskom razvoju Tuzlanske regije, Zbornik radova sa Menunarodnog naučnog simpozija: „Turizam kao faktor regionalnog razvoja“, Univerzitet u Tuzli, Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju, Tuzla, str. 215-225.

21. **Nurković, R.**, 2006: Vpliv industrije na regionalni razvoj Tuzlanske kotline, Časopis za geografiju in srodne vede: Geografski vesnik broj 78-1, Zveza geografskih društev Slovenije, Ljubljana, str. 71-78.

22. **Nurković, R.**, 2006: Geografski aspekt Sjeveroistočne regije Bosne i Hercegovine sa stanovišta razvoja turizma, Zbornik radova sa Menunarodnog naučnog skupa:Organizacija i razvitak turističke privrede Bosne i Hercegovine u regiji sjeveroistočne Bosne, Turistička zajednica Tuzlanskog kantona, Tuzla, str. 89-98.

23. **Nurković, R.**, 2006: Turizam kao faktor razvoja Bosne i Hercegovine, Zbornik apstrakata sa Menunarodnog naučnog skupa/International Scinetific Symposium: Savremene tendencije u turizmu, hotelijerstvu i gastronomiji, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad, (Rad se nalazi u štampi uz ovjereno Obavještenje iz Novog Sada od 19.01.2007. godine, YU ISSN 1450-6661)

Ime i prezime	Vesna Babić-Hodović
Nastavno- naučno zvanje	Redovni profesor
Ustanova	Ekonomski fakultet Univerzitet u Sarajevu
Kontakt	e-mail: vesna.babic-hodovic@efsa.unsa.ba telefon: 061 130 010 fax: 033 521 940; 033 275 994
Kratka biografija	
<p>Diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1990. godine. Kao student generacije i nosilac Zlatne značke Univerziteta u Sarajevu 1991. godine primljena je za asistenta, od kada i radi na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.</p> <p>Postdiplomski studij iz oblasti Marketinga završila je na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu sa prosječnom ocjenom 9,80 i magistrirala 10. januara 1995. godine na temu <i>Upravljanje marketingom u kompaniji na tržištu lične potrošnje</i>. Doktorsku disertaciju <i>Strategija i implementacija marketinga u uslužnim organizacijama</i> odbranila je 07. septembra 2001. godine, takođe na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu. Osnovna polja interesovanja su marketing usluga, marketing u bankarstvu i finansijskim institucijama, upravljanje marketingom, marketing strategija, marketing u turizmu, mjerenje kvaliteta usluga i zadovoljstva kupaca.</p> <p>Osim nastavničkog angažmana na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu i <i>Sarajevo Business School</i> (SBS) – zajedničkog studija Ekonomskog fakulteta i Griffit college u Dublinu, te Prirodno-matematičkom Fakultetu, Univerziteta u Sarajevu, na smjeru Turizam i zaštita životne sredine, predavala je i na akreditovanom Američkom MBA studiju u Sarajevu, <i>Sarajevo Graduate School of Business</i> (SGSB) i Univerzitetu „Džemal Bijedić“ u Mostaru. U periodu 2002-2004. godine obavljala je funkciju Prodekana za nastavu i naučno-istraživački rad na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu.</p> <p>Kao autor ili koautor objavila mnoge naučno-istraživačke radove u međunarodnim indeksiranim časopisima, od kojih posebno treba izdvojiti <i>Journal of US-China Public Administration</i>, <i>Journal of Global Strategic Management</i>, <i>International Management Development Research Yearbook</i>, <i>Zagreb International Review of Economics & Business</i> i učestvovala na međunarodnim naučnim konferencijama u Turskoj, Francuskoj, Italiji, Mađarskoj, Južnoj Africi, Sloveniji i Hrvatskoj.</p> <p>Kao autor ili koautor objavila knjige <i>Marketing usluga – koncept, strategija i implementacija</i>, <i>Marketing menadžment</i>, <i>Marketing u bankarstvu</i>, monografiju <i>Strategija i implementacija marketinga usluga</i>, četiri izdanja knjige <i>Osnovi marketinga</i>, četiri univerzitetske publikacije, učestvovala u prevodu sa engleskog knjige <i>Marketing strategija – pristup orijentiran na potrošača</i>, S. P. Schnaarsa, te bila urednik Monografije <i>Ekonomski fakultet u Sarajevu 1952-2002</i>.</p> <p>Boravila na studijskom usavršavanju u Danskoj – <i>Aalborg University</i>, Poljskoj – <i>Warsaw School of Economics</i>, Italiji – <i>Univeristy of Bologna</i> and <i>University of Turin</i>, SAA, Velikoj Britaniji – <i>Univeristy of North London</i> i Sjedinjenim američkim državama, <i>University of Delaware</i>.</p> <p>U pedagoškom radu do sada bila mentor i izvela tri doktora ekonomskih nauka, desetak magistara i veliki broj diplomiranih ekonomista.</p>	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	28. maj 2012.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Marketing
Specijalnost	Marketing usluga
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	

Autor udžbenika:

Marketing menadžment 2006; Marketing usluga, 2010.; Marketing u bankarstvu, 2012;

Koautor: Marketing - četiri izdanja;

Naučni radovi članci na konferencijama u prilogu

Ime i prezime	Mevlida Operta
Nastavno- naučno zvanje	Vanredni profesor
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu
Kontakt	e-mail: opertamevlida@yahoo.com telefon: 033 723 754 061 351 113 fax:
Kratka biografija	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	2011. god.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Geologija, opća geologija, mineralogija, petrografija sa mineralogijom, kristalografija, paleogeografija, geološka građa i reljef u regionalnim i prostornim planovima, geografija prirodnih nepogoda i katastrofa, uvod u naučnoistraživački rad i prostorna analiza banjškog i zdravstvenog turizma
Specijalnost	Mineralogija-petrografija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<p>Operta, M., Pamić, J., Balen, D., Tropper, P. (2003): Corundum-bearing amphibolites from metamorphic sole of the Krivaja-Konjuh ultramafic massif from the Dinaride Zone, Bosnia, Springer LINK Mineralogy and Petrology, Volume 77, Numbers 3-4, 287-295, Wiena. Current Contents.</p> <p>Balen, D., Operta, M., Pamić, J. (2003): The geothermobarometry of alpine amphibolites from the metamorphic sole of the Krivaja-Konjuh ultramafic massif (Dinaride Ophiolite Zone, Bosnia), Abstract, Alpine Workshop, Sveučilišni časopis Sopron-Budimpešta.</p> <p>Operta, M. (2006): Geological construction materials in the area of Vares, Magazine Aggregates International 01/2006, p 24-32, Germany, www.aggregates-international. com</p> <p>Balen, D., Operta, M., Pamić, J. (2004): Alpine Ophiolite-related amphibolites from the metamorphic sole of the Krivaja-Konjuh ultramafic massif (Dinaride Ophiolite Zone, Bosnia), 32 nd scientific sessions: part 2, 1240-1240, Florence, Italy.</p> <p>Operta, M. Hyseni, S., Kurteshi, K., Muzaferovic, S (2010): Geological structure, potentiality And qualitative characteristics of the limestone reservoir rocks "near Vares (BH). Union of Scientist in Bulgaria. City of Plovdiv. Series C. Technics and Technologies, Vol VIII, ISSN 1311-9192. Union of Scientists Session 11-12 November 2010</p> <p>Operta, M. Pamuk, S., Hyseni, S. Salihovic, S., Kurteshi, K., Durmishaj, B. (2011): Geological Characteristics of the Prusačka River Catchment Area in Bosnia and Herzegovina. Journal of International Environmental Application & Science, Volume VI (Issue II), pp. 225-232. Turska</p> <p>Operta, M. Hyseni, S., Balen, D., Salihovic, S., Durmishaj, B. (2011): Garnet group minerals from the amphibolite facies metamorphic rocks of Krivaja-Konjuh ultramafic massif in Bosnia and Herzegovina. ARPN Journal of Engineering and Applied Sciences (JEAS), Vol. 6. ISSN 1819-6608</p> <p>Hyseni, S. Durmishaj, B., Berisha, A., Operta, M. (2011): Accompanying Elements and their Distribution by Levels VII-X in the Mineral Deposit Stan Terg-„Trepča“.Journal of Basic and Applied Scientific Research. ISSN 2090-424X. pp 832-836.</p>	

Operta, M. (2011): Meteorites stored in the collections of the National museum of Bosnia and Herzegovina. Bulletin of the Natural History Museum, 2011, 4:7-22. UDC: 523.681:069.51 (497.6).

Hyseni,S, Durmishaj.B, Alliu, I, Tahiri, I. **Operta, M.** (2012): Flows and Exploitation Metals Through Processing Polymetal Lead and Zinc in the Concentrator Stan Terg, Trepča (rad recenziran za publikovanje u časopisu ARPN Journal of Basic and Applied Science)

Durmishaj.B, Hyseni.S, Tashko, M. Kelemendi, M. **Operta, M.** Tahiri, I. (2012): Main geochemical association of the sulfides lead-zinc mineralization in the trepča mineral belt-Artana mine, Kosovo(rad recenziran za publikovanje u časopisu ARPN Journal of Basic and Applied Science).

Operta, M., Hyseni, S. Salihović, S. (2012): Chlorite Group Minerals from the Amphibolite Facies Metamorphic Rocks of Krivaja-Konjuh Ultramafic Massif in Bosnia and Herzegovina (rad recenziran za publikovanje u časopisu ARPN Journal of Basic and Applied Science).

Operta, M. Pamuk, S. (2012): Geodiversity of the Bosnia River basin's upper reaches (predat za publikovanje u Journal of International Environmental Application & Science <http://www.jieas.com>)

Operta, M., Salihović, S., Forčaković, Dž.(2012): Recultivation of surfaces in the coal mines of Bosnia and Herzegovina (predat za publikovanje u Journal of International Environmental Application & Science <http://www.jieas.com>)

Ime i prezime	Emir Temimović
Nastavno- naučno zvanje	docent
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju
Kontakt	e-mail: emirtemimovic@yahoo.com telefon: 033/723 765 fax: ---
Kratka biografija	
<p>Rođen 19.08.1975. godine u Banja Luci. Osnovnu školu završio u Ključu gdje je upisao i srednju školu koju je prekinula agresija na Bosnu i Hercegovinu 1992. godine. Srednju školu završio 1994. godine u Poreču (Hrvatska). Studij geografije na Geografskom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu upisuje 1995. godine i u redovnom roku završava u maju 2000. godine. Postdiplomski studij, smijer Geografske osnove prostornog planiranja i uređenja, upisao u akademskoj godini 2000./2001. u Zagrebu. Doktorsku disertaciju pod nazivom „Hidrogeografske karakteristike poriječja rijeke Sane“ uspješno odbranio 05.10.2007. godine. Autor je brojnih radova u naučnim i stručnim časopisima te aktivni sudionik i predavač na nekoliko konferencija, seminara i radionica sa geografskom i sličnom tematikom. Od 01.10.2008. zaposlen je na Odsjeku za geografiju PMF-a u Sarajevu u zvanju docenta za Fizičku geografiju. U međuvremenu kroz nastavni proces i naučno-istraživački rad voditelj je nekoliko kolegija na katedri za Fizičku geografiju te voditelj kolegija na postdiplomskom studiju i mentor nekoliko diplomskih i magistarskih radova. Također, organizator i voditelj je nekoliko terenskih nastava u Bosni i Hercegovini i regionu. U maju 2011 godine izabran je za šefa Odsjeka za geografiju, Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Također, član je karstološke sekcije pri Akademiji nauka i umjetnosti BiH, a članstvo bilježi i u nekoliko udruženja i organizacija u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Oženjen, živi u Sarajevu.</p>	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	2008.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Fizička geografija Tektonska i egzogena geomorfologija, Geografija krša, Reljef u regionalnim i prostornim planovima, Prirodni resursi i njihova zaštita
Specijalnost	Reljef (geomorfologija), fizička geografija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<ul style="list-style-type: none"> - Temimović, E.: Proračun godišnje količine padalina u poriječju Sane primjenom Thiessenovih poligona, Geografski glasnik, vol. 69, br. 1, Zagreb, 2007. - Temimović, E.: Poriječje Sane – naseljenost, korištenje i zaštita voda, Geoadria, vol. 12, br. 1, Zadar, 2007. - Temimović, E.: Krška hidrografija u poriječju Sane s prikazom poznatijih speleoloških objekata, Geografski horizont, vol. 54, br. 2, Zagreb, 2008. - Temimović, E. - Orešić, D.: Godišnji hod padalina u poriječju Sane, Geoadria, vol. 14, br. 1, Zadar, 2008. - Temimović, E. - Jahić, H.: Landslides in the City of Sarajevo-causes, consequences and sanitation, International Scientific Conference: Applied geography in theory and practice, Zagreb, 2010. - Temimović, E.: Rijeka Sana-potamološka studija, Naučna monografija, Goldprint, Ključ, 2009. - Temimović, E.: Turistička destinacija Sanica – prilog turističko-geografskoj valorizaciji, Zbornik radova Drugog kongresa geografa Bosne i Hercegovine, Neum, 2008. - Temimović, E., Jahić, H.: Potencijali bosanskohercegovačkih planina za razvoj ruralnog turizma sa 	

posebnim osvrtom na selo Lukomir, Zbornik radova Prvog međunarodnog geografskog znanstvenog simpozija „Transformacija ruralnog područja u uvjetima tranzicije i integriranja u Europsku Uniju“, Kupres, 2009.

- **Temimović, E., Jahić, H.:** Corridor Vc Highway Project in Bosnia and Herzegovina-Environmental Study for Sarajevo South (Tarčin)-Croatian Border highway section, with a particular overview of waters and protected natural areas, 19-th International karstological school „Klassical Karst-Karst Underground Protection“ Postojna, 2011.
- **Temimović, E., Mezetović, A.:** Prijedlog zaštićenih pejzaža-krajolika te geoloških, geomorfoloških, hidroloških i bioloških spomenika prirode u slivu rijeke Sane, Zbornik radova međunarodnog naučnog skupa “Struktura i dinamika ekosistema Dinarida (stanje, mogućnosti i perspektive)“, Posebna izdanja, knjiga 23, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2012.
- **Temimović, E.:** Geomorfološke turističke atraktivnosti u slivu rijeke Sane, Zbornik radova naučnog skupa sa međunarodnim učešćem“ Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine kao preduvjet turističkog regionalnog i prostornog planiranja“, Prirodno-matematički fakultet Sarajevo i Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Konjic, 2011.
- **Hrelja, E., Temimović, E., Jahić, H.:** Identifikacija, valorizacija i rangiranje društvenogeografskih turističkih motiva u destinaciji Gornjeg Podrinja, Zbornik radova departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo, br. 41, Novi Sad, 2012.
- **Spahić, M., Temimović, E., Jahić, H.:** Hidrogeološka kategorizacija terena u poriječju Sane, Acta Geographica Croatica, vol 39., Zagreb, 2012.

Ime i prezime	Dr.sc. Alma Pabrić
Nastavno- naučno zvanje	Docent
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet
Kontakt	e-mail: a.pobric@gmail.com telefon: 033 723 708 fax:
Kratka biografija	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	Februar 2011.godine -docent
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Društvena geografija
Specijalnost	Demogeografija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<ul style="list-style-type: none"> • Pabrić, A. (1997): Family planning, Fertility and Women Status in Egypt, CDC, Cairo. • Pabrić, A., Shoeib, F. (1997): Women Status, Fertility and Family Planning in Egypt, CDC 27th Annual Seminar, Cairo. • Bošnjović, I., Pabrić, A. (1998): Stanovništvo područja Vranice, Zbornik radova, Međunarodne konferencije 7-9.09., BETA bilten 2, Fojnica. • Pabrić, A. (2002): Osnovne značajke i posljedice migracijskih kretanja u Bosni i Hercegovini, Migracijske i etničke teme, No. 4, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb. • Robinson, M.G., Engelstoft, S., Pabrić A. (2001): Remaking Sarajevo: Bosnian nationalism after the Dayton Accord, Polical Geography, Vol. 20, No. 8. (November 2001), pp. 957-980. <u>CURRENT CONTENTS</u> • Pabrić, A., Robinson M.G., Engelstoft S. (2004): Renaming the streets of Sarajevo and Bosnian Identity, L'Harmattan Publishers pp.325-350, Paris. • Pabrić, A. (2005): Specifičnosti političko- geografskog razvoja Mostara-uzroci i posljedice, Zbornik radova Prvog kongresa geografa BiH. Sarajevo. • Pabrić, A. (2005): Neki aspekti ilegalnih migracija u BiH, Daytonsko-Pariški mirovni sporazum • Robinson, M.G., Pabrić A. (2006): Nationalism And Identity In Post-Dayton Accords: Bosnia-Herzegovina, Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie, Royal Dutch Geographical Society KNAG, Volume 97, Issue 3, 237-252. <u>CURRENT CONTENTS</u> • Robinson, M.G., Engelstoft, S., Pabrić A. (2007): Bosnian nationalism and Rebuilding of Sarajevo, pp. 218-233 in Neill, W.J.V. and Schwedler, H-U. (eds), Migration and cultural inclusion in the European city (Palgrave Macmillan, Basingstoke and New York. <u>CURRENT CONTENTS</u> • Pabrić, A: Savremene demogeografske promjene u Bosni i Hercegovini, Geografski pregled br.36, Geografsko društvo FBiH, Sarajevo. (U pripremi) 	

Ime i prezime	Nusret Drešković
Nastavno-naučno zvanje	Docent
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet Sarajevo
Kontakt	<u>nusret@pmf.unsa.ba</u>
Kratka biografija	
Posljednji izbor u nastavno zvanje	2011.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Fizička geografija, GIS Meteorologija, Klimatologija, Geoinformatika, GIS, Klima i vode u regionalnom i prostornom planiranju, Klima i vode u regionalnim i prostornim planovima, Praktikum iz GIS-a
Specijalnost	Fizička geografija, GIS
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Drešković N. (2011.): Klimatske osnove turističkog planiranja u Bosni i Hercegovini. Naučni skup sa međunarodnim učešćem: „Edukacija iz turizma i zaštite životne sredine kao preduvjet turističkog, regionalnog i prostornog planiranja“. Konjic. 2. Drešković, N., Đug, S., Lelo, S., Lukić-Bilela, L., Stupar, V. i dr.: Europe’s Living Heart, Phase II and Phase III. World Wide Found for Nature – WWF, Mediterranean Programme Office. Expert for Physical geography an GIS. Rome, Italy, 2008. – 2011. 3. Đug, S., Drešković, N. i Hamzić A. (2008): Prirodna baština Kantona Sarajevo. Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa. Sarajevo. 4. Drešković, N., Đug, S.(2008.): Geografski informacioni sistem za Nacionalni park Una. Zaštićena područja u funkciji održivog razvoja. Međunarodna konferencija. Zbornik radova. Federalno ministarstvo okoliša i turizma. 2008. 5. Spahić, I.M., Drešković, N., Jahić, H. (2008): Turističko-geografske determinante bosanskohercegovačkog primorja kao osnova planiranja turističke sezone. Drugi kongres geografa Bosne i Hercegovine: Zbornik Radova. Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo. 6. Đug, S., Drešković, N., Adžaić, Z. (2007) Kako javno zagovarati zaštitu prirode u BiH? Legislativa i metodologija. Centri civilnih inicijativa (CCI). CPU&MOARE Printing Co. Sarajevo. 7. Drešković, N., Đug, S. (2006): Uspostava zaštićenih područja prirode u Kantonu Sarajevo i mogućnosti njihove ekoturističke valorizacije. Annales: Series Historia et Sociologia, 16, 2006, 1, Koper, Republika Slovenija. 8. Drešković, N., Đug, S. (2005): Zaštićena područja kao nukleusi razvoja ekoturizma. Turizam kao faktor regionalnog razvoja: Zbornik radova. Tuzla, 09.05. – 10.05.. 9. Nurković, S., Drešković, N. i dr. (2005): Regionalni aspekt turističkih potencijala Kantona Sarajevo – klasifikacija i valorizacija. Turizam kao faktor regionalnog razvoja: Zbornik radova. Tuzla, 09.05. – 10.05. 10. Đug, S., Drešković, N.: Plan upravljanja za Spomenik prirode ”Prokoško jezero”. NVO „Greenway“ Sarajevo. Ekspert za oblast fizičke geografije i GIS. Projekat finansiralo: Ministarstvo za prostorno planiranje i okoliš Srednjobosanskog kantona. Travnik, 2006. 11. Đug, S., Drešković, N.: Plan upravljanja područjem zaštićenog pejzaža „Bijambare“. Ekspert za oblast fizičke geografije i GIS. NVO „Greenway“ Sarajevo. Projekat finansirao: Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo. Sarajevo, 2005. 12. Drešković, N., Đug, S. (2003): Remote Sensing and Possibility of its Application in the Vegetation Mapping on the Example of Mt. Igman. Third International Balkan Botanical Congress „Plant Resources in the Creation of new Values“: Book of Abstracts. Faculty of Science of the University, Sarajevo. 	

Ime i prezime	Ranko Mirić
Nastavno- naučno zvanje	docent
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet Sarajevo
Kontakt	e-mail: rmiric@gmail.com telefon: 033 72 37 06 fax: -
Kratka biografija	
<p>Rođen 20.06.1965. godine u Visokom. U periodu od 1972. do 1984. godine završio osnovnu i srednju školu u Brezi. Od 1984. godine živi u Sarajevu. Diplomirao 1994. godine na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu sa prosječnom ocjenom 8,6. U školskoj 1994 i 1995. godini sam radio kao profesor geografije u osnovnoj školi "Ćamil Sijarić" u opštini Novi Grad u Sarajevu. Od juna 1996. godine, stalno sam zaposlen na Odsjeku za geografiju Prirodnomatematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. U periodu 1996.-2000. god. kao asistent na oblasti Regionalna geografija Reizabran sam u školskoj 2000/2001. godini, od kada na Odsjeku za geografiju. Postdiplomski studij - nastavnički smjer na Odsjeku za geografiju završio sa prosječnom ocjenom 9,55. U januaru 2004. godine odbranio magistarski rad pod nazivom: "Regionalno-geografski aspekt savremene političko-teritorijalne podjele Bosne i Hercegovine". U aprilu školske 2003/2004. godine izabran u zvanje višeg asistenta za oblast Regionalna geografija Od decembra 1999. godine sam urednik "Geografskog lista" naučno-popularnog casopisa koji se publikuje od strane Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine. Od 2002. do 2010. godine obavljao sam funkciju potpredsjednika Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine. U novembru 2011. godine, odbranio doktorsku disertaciju pod naslovom: „Kompleksnost geografskih impikacija političko-teritorijalne organizacije Bosne i Hercegovine u svjetlu savremenih evropskih integracijskih procesa“ na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. U akademskoj 2011/2012. godini na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu zadužen sam za izvođenje nastave iz 10 predmeta iz oblasti regionalne geografije, Turističke geografije i geoekologije. Učestvovao sam u realizaciji i organizaciji većeg broja međunarodnih i domaćih skupova kao član organizacionog i naučnog odbora (tri kongresa geografa Bosne i Hercegovine sa međunarodnim učešćem, međunarodna konferencija „Dayton – 10 Years after: Conflict Resolution and Cooperation Perspectives“, međunarodni naučni skup „ Edukacija iz turizma i životne sredine kao preduvjet turističkog regionalnog i prostornog planiranja“ i dr.). U periodu 2004.-2008. učestvovao sam u realizacija 2 međunarodna naučna projekta Bosne i Hercegovine sa Republikom Slovenijom (Perspektive ekonomskih migracija između Bosne i Hercegovine i Slovenije u svjetlu evropskih integracijskih procesa, i Problemi regionalnog razvoja Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije u svjetlu savremenih evropskih integracijskih procesa).</p>	
Posljednji izbor u nastavo zvanje	2012. godine - docent
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Regionalna geografija
Specijalnost	Regionalizacija
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	

-Nurković S., Mirić R.: The Political-territorial System of Bosnia and Hercegovina as Factor of Transformation of the Regional-geographical structure. Book of Articles „The Western Balkan a European Challenge-on the Decennial of the Dayton Peace agreement.“ Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper and Fakulteta za humanističke studije. Koper 2006.

-Mirić R.: Savremene političko-geografske promjene na karti Evrope. Geografski list br.77, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2002.

-Nurković, S., Mirić, R.: Perspektive Bosne i Hercegovine u kontekstu jadransko-mediteranske orijentacije.1. konferenca geografov zgornjega Jadrana – Skupno upravljanje brezmejnega prostora / 1st Conference of Geographers of the Upper Adriatic – Joint Management of a Borderless Area" Koper, 2008., R Slovenija.

-Drešković, N., Mirić, R.: Koridor Vc u Bosni i Hercegovini.1. konferenca geografov zgornjega Jadrana – Skupno upravljanje brezmejnega prostora / 1st Conference of Geographers of the Upper Adriatic – Joint Management of a Borderless Area" Koper, 2008., R Slovenija.

-Nurković, S., Mirić, R.: Perspektive regionalne suradnje u oblasti edukacije u turizmu i zaštiti životne sredine u Jugoistočno Evropi. Međunarodni naučni skup „Edukacija iz turizma i životne sredine kao preduvjet turističkog regionalnog i prostornog planiranja“. Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine u saradnji sa PMF-om Sarajevo. Konjic, 2011.

-Nurković S., Mirić R., Drešković N., Jahić H.,: Regionalni aspekti turističkih potencijala Kantona Sarajevo – klasifikacija i valorizacija. Zbornik radova međunarodnog naučnog seminara „Turizam kao faktor regionalnog razvoja“ str.31-45. Univerzitet u Tuzli, Tuzla 2006.

-Mirić, R. : Prostorno- funkcionalna analiza savremenog političko-teritorijalnog ustroja Federacije Bosne i Hercegovine: kantonizacija ili regionalizacija. Zbornik radova II kongresa geografa Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2009. Posebno izdanje Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine.

-Mirić R.: Uticaj savremenog političko-teritorijalnog ustroja na promjene u naseobinskom sistemu Bosne i Hercegovine sa posebnim osvrtom na sarejevsko naselje Dobrinja. Annales for Istrian and Mediterranean Studies, Series Historia et Sociologia, 16, 2006, 1. str.221-233. Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Koper 2006.

-Nurković S., Mirić R.: Osvrt na geografsku regionalizaciju Bosne i Heregovine. Geografski radovi br.1., naučni časopis za geografiju, Univerzitet u Tuzli, str. 74-92. Tuzla 2005.

-Nurković S., Mirić R.: Implikacije političko-teritorijalnog ustroja Bosne i Hercegovine na njenu regionalno-geografsku strukturu i razvoj. Zbornik radova Prvog kongresa geografa Bosne i Hercegovine, str. 26-45. Posebno izdanje Geografskog društva F BiH, Sarajevo 2005.

-Spahić M., Drešković N., Mirić R.: Fluktuacije nekih hidroklimatskih parametara u Bosni i Hercegovini. Zbornik radova Prvog kongresa geografa Bosne i Hercegovine, str.78-108. Posebno izdanje Geografskog društva Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2005.

-Mirić R.: Geografski aspekt međunarodnog turističkog prometa u svijetu. Geografski list br. 78, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2003.

Ime i prezime	Semir Ahmetbegović
Nastavno- naučno zvanje	docent
Ustanova	Prirodno-matematički fakultet, Univerzitet u Tuzli
Kontakt	semir.ahmetbegovic@untz.ba 061 801 619
Kratka biografija	
<p>Semir Ahmetbegović rođen je 07.08.1970. godine u Tuzli. Osnovnu školu završio je u Dubravama Donjim 1985. godine u OŠ "Mitar Trifunović Učo, a zatim je iste školske godine upisao srednju školu u Rudarskom školskom centru u Tuzli, obrazovni profil geološki tehničar, IV stepen. Istu je završio školske 1988/1989. godine.</p> <p>Školske 2000/2001. godine upisuje se na Filozofski fakultet u Tuzli, Odsjek za geografiju. Dodiplomski studij na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, završio je 05.10.2004. godine.</p> <p>Školske 2004/2005. upisuje postdiplomski studij "Regionalno geografski razvoj i planiranje" na Odsjeku za geografiju, Prirodno-matematičkog fakulteta, Univerziteta u Tuzli. Na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, 09.06.2006. godine izabran je u zvanje asistenta za užu naučnu oblast "Fizička geografija", a od 09.10.2006. godine zasnovao je i radni odnos na Univerzitetu u Tuzli.</p> <p>Na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu je dana 05.09.2012. godine odbranio doktorsku disertaciju pod naslovom "Reljef kao faktor okupljanja stanovništava u Bosni i Hercegovini" i time stekao naučni stepen DOKTORA GEOGRAFSKIH NAUKA. Odlukom Senata Univerziteta u Tuzli dana 18.02.2013. izabran je u zvanje docenta.</p> <p>Autor je i koautor šesnaest stručnih i naučnih radova, prvenstveno iz fizičkogeografske oblasti. Učestvovao je radu više istraživačkih projekata, te realizaciji nekoliko projekata kroz nevladin sektor. Učestvovao je i u radu dva međunarodna naučna kongresa, na međunarodnim simpozijima, savjetovanjima i drugim stručnim skupovima sa temama iz područja geografije. Oženjen je i otac dvoje djece.</p> <p>Obrazovanje: Dana 05.10.2004. odbranom diplomskog rada "Turizam kao faktor privrednog razvoja općine Živinice" na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, stekao zvanje profesor geografije; Dana 03.04.2008. odbranom magistarskog rada "Fizičkogeografski faktori kao osnova prostornog planiranja općine Živinice" na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, stekao zvanje magistar prirodnih nauka iz područja geografije; Dana 05.09.2012. odbranom doktorske disertacije „Reljef kao faktor okupljanja stanovništva u Bosni i Hercegovini“, na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, stekao zvanje doktor geografskih nauka.</p>	
Radno iskustvo	
<p>Od 07.11.1997. do 26.04.2001. godine narednik, podoficirske dužnosti u saobraćaju, Federalno ministarstvo odbrane;</p> <p>Od 26.12.2004. do 09.09.2005. godine zaposlen kao nastavnik geografije u Osnovnoj školi "Mramor";</p> <p>Od 09.10.2006. do 18.07.2008. godine angažovan kao asistent na užoj naučnoj oblasti Fizička geografija, na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli;</p> <p>Od 18.07.2008. do 18.02.2013. godine angažovan kao viši asistent na užoj naučnoj oblasti Fizička geografija, na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli;</p> <p>Od 18.02.2013. docent na užoj naučnoj oblasti Fizička geografija, na Odsjeku za geografiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Tuzli.</p>	
Posljednji izbor	18.02.2013.
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti i predmetne oblasti	Fizička geografija: Geomorfologija, Pedogeografija, Biogeografija, Geoekologija, Geografski informacioni sistemi

Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus

1. Ahmetbegović, S., Smajić, S. (2006): Neki geokološki problemi općine Živinice, Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Svezak Geografija, Godina III, Broj III, Tuzla, str. 115-127;
2. Ahmetbegović, S. (2008): Fizičkogeografska diferencijacija prostora općine Živinice i valorizacija dobivenih fizionomskih cjelina u funkciji prostornog planiranja, Zbornik radova, II Kongres geografa Bosne i Hercegovine, Geografsko društvo F BiH, Neum, str. 618-632;
3. Smajić S., Ahmetbegović S. (2008): Klima u slivu rijeke Spreče i njene specifičnosti, Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Godina IV/V, Broj 4 i 5, Tuzla, str. 187-200;
4. Ahmetbegović S., Smajić S.(2008): Problem visokih voda na prostoru Gornje Spreče, Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Godina IV/V, Broj 4 i 5, Tuzla, str. 201-210.
5. Smajić S., Ahmetbegović S. (2008): Fizionomska diferencijacija sliva rijeke Jale, Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Godina IV/V, Broj 4 i 5, Tuzla, str. 219-228;
6. Baraković, A., Ahmetbegović, S. i dr: Geomorfološko-hidrografska analiza sliva rijeke Tarevčice, Zbornik radova, III Savjetovanje geologa BiH sa međunarodnim učešćem, Neum 2008. str. 513-522;
7. Cerjaković, E., Topčić, A., Lovrić, S., Ahmetbegović, S. (2010): APPLICATION OF RAPID PROTOTYPING TECHNOLOGY IN 3D VISUALIZATION OF RELIEF SURFACES, 2ND INTERNATIONAL CONFERENCE "VALLIS AUREA", FOCUS ON: Regional development, 3rd Septembar 2010. Požega, str. 235-241;
8. Mujagić, N., Ahmetbegović, S., Ahmetović, N. (2009): Neki aspekti tehničko-biološke rekultivacije i promjene namjene zemljišta napuštenih površinskih kopova na primjeru PK "Bašigovci" u Živinicama , Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Godina VI, Broj 6, Tuzla, str. 189-202;
9. Ahmetbegović, S. (2010): Neke karakteristike prirodno-geografskog naslijeđa općine Banovići, Zbornik radova naučnog skupa kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe općine Banovići, Zavod za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, Banovići, str. 135-148;
10. Hadžimustafić, E., Ahmetbegović, S., Mešanović, Dž. (2010): Morfostrukturalna analiza prvog trenda energije reljefa područja porječja Soline, Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta, Svezak Geografija, Godina VII, Broj VII, Tuzla, str. 41-46;
11. Djedović, R., Ahmetbegović, S. (2011): Turistički potencijali planine Konjuh, Zbornik radova, Međunarodni naučni skup, Edukacija iz turizma i zaštita životne sredine kao preduvjet turističkog, regionalnog i prostornog planiranja, Odsjek za geografiju, Prirodno-matematički fakultet u Sarajevu, Konjic, str. 124-137.

Ime i prezime	Stef Jansen
Nastavno- naučno zvanje	Vanredni profesor
Ustanova	Social Anthropology, University of Manchester (UK)
Kontakt	e-mail: stef.jansen@manchester.ac.uk
Kratka biografija	
<p>-Rođen 05.02.1971. godine u Antwerpenu, Belgija</p> <p>-1993: Diplomirao Sociologiju na Univerzitetu u Leuvenu (Belgija) -1994: Magistrirao Studije Razvoja na Univerzitetu u Hullu (UK) -2002: Doktorirao Socijalnu Antropologiju na Univerzitetu u Hullu</p> <p>- 1999-2004: Docent Socijalne Antropologije na Univerzitetu u Hullu - 2005-2008: Docent Socijalne Antropologije na Univerzitetu u Manchesteru (UK) - 2008-...: Vanredni Profesor Socijalne Antropologije na Univerzitetu u Manchesteru</p> <p>Na Univerzitetima u Hullu i u Manchesteru bio je nosilac i pojedinačno razvio, predavao i ocijenjivao 13 modula na raznim temama socijalne antropologije, u svim ciklusima (osnovne studije, masters studije i doktorske studije). Kao spoljni saradnik je predavao semestralni predmet na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, i tri bloka nastava na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu i u Centru za Interdisciplinarne Postdiplomske Studije Univerziteta u Sarajevu.</p> <p>U Manchesteru i u Hullu je bio mentor 16 doktorskih studija (6 u toku), i na godišnjoj bazi je mentor oko 5 magistarskih i diplomskih disertacija. Ocijenjivao je 12 doktorskih disertacija u 5 država.</p> <p>Objavio je 60-ak naučnih radova na 3 jezika, od kojih su 30-ak u referentnim međunarodnim naučnim časopisima ili knjigama po principu anonimnog 'peer reviewa'. Autor je jedne knjige i urednik jedne knjige.</p> <p>Vodio je niz istraživačkih projekata iz socijalne antropologije u postjugoslovenskim zemljama od 1996 do danas. Organizovao je 12 međunarodnih konferencija i seminara u 6 država. U više od 50 navrata, u 21 državi, bio je pozvan da prezentira svoj naučni rad na konferencijama, seminarima i u gostujućim angažmanima.</p>	
Posljednji izbor u nastavu zvanje	2008 .godine
Naučna oblast, nastavno-naučni predmeti	Socijalna antropologija
Specijalnost	Antropologija granica, antropologija države, antropologija doma i mobilnosti, antropologija konflikata, antropologija postsocijalizma—s naglaskom na postjugoslovenske i okolne države.
Važnije publikacije i relevantni radovi za III ciklus	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jansen S. 2013. 'People and things in the ethnography of borders: materialising the division of Sarajevo' <i>Social Anthropology</i> 21:1, 23-37. 2. Jansen S. 2011. 'Refuchess: locating Bosniac repatriates after the war in Bosnia-Herzegovina' <i>Population, Space and Place</i> 17:2, 140-152. 3. Jansen S. 2010. 'Of wolves and men: post-war reconciliation and the gender of inter-national encounters' <i>Focaal: Journal of Global and Historical Anthropology</i> 57, 33-49. 4. Jansen S. 2009. 'After the red passport: towards an anthropology of the everyday geopolitics of 	

entrapment in the EU's immediate outside' *Journal of the Royal Anthropological Institute* 15:4, 815-832.

5. Jansen S. & Löfving S. (eds) 2008. *Struggles for home: violence, hope and the movement of people*. Oxford: Berghahn.
6. Jansen S. 2008. 'Misplaced masculinities: status loss and the location of gendered subjectivities amongst non-"transnational" Bosnian refugees' *Anthropological Theory* 8:2, 181-200.
7. Jansen S. 2005. 'National numbers in context: maps and stats in representations of the post-Yugoslav wars' *Identities: Global Studies in Culture and Power* 12:1, 45-68.
8. Jansen S. 2005. *Antinacionalizam: etnografija otpora u Zagrebu i Beogradu (prev. A Bajazetov)*. Beograd: XX Vek.